

VERSLAG

CRB 2015-1250

De economische conjunctuur in de distributiesector
April 2015

CCE
Conseil Central de l'Economie
Centrale Raad voor het Bedrijfsleven
CRB

**Verslag over de economische conjunctuur in de distributiesector
April 2015**

Contactpersonen
Gautier Gérome
Gautier.gerome@ccecrb.fgov.be
Emmanuel de Béthune
embe@ccecrb.fgov.be

Voorwoord

In de context van de identificatie en implementatie van synergieën tussen het secretariaat van de CRB en de FOD Economie werd een gezamenlijk project m.b.t. sectorale conjunctuuranalyses opgestart.

“De economische conjunctuur van de chemische nijverheid” - december 2013, juni 2014 en januari 2015 - waren de eerste drie conjunctuurverslagen waarvoor beide instellingen samenwerkten.

De beleidsverklaring Economie en Consumenten van vice-eersteminister Kris Peeters gaf een extra stimulans aan deze samenwerking door te stellen dat de FOD Economie zijn expertise o.a. zal aanwenden om samen met de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven de conjunctuur van sectoren, zoals de distributiesector, de voedingssector en de chemische sector, uitvoerig te onderzoeken en toe te lichten.

Het huidige verslag “Economische conjunctuur in de distributie – April 2015” werd gerealiseerd door het team van de algemene directie Economische analyses en Internationale economie van de FOD Economie (Peter Van Herreweghe, Liliane Turloot, Vincent Vanesse, Richard Sakasapu en Steffi Mignon), enerzijds en door het team van het secretariaat van de CRB (Gautier Gerome, Elisa Decaluwé en Emmanuel de Béthune), anderzijds.

De positieve ervaringen met deze samenwerking en de gerealiseerde synergieën bieden veel perspectieven om in de toekomst nog andere projecten en studies te realiseren via een samenwerking tussen de FOD Economie en het secretariaat van de CRB. Beide directies zullen ervoor ijveren dat dit type van samenwerking, zoals wordt gevraagd door de minister, structureel kan worden ingebed in beide instellingen. Bij deze willen we dan ook de medewerkers bedanken voor de geleverde inspanningen en hen aanmoedigen om de samenwerking in het kader van sectorale conjunctuuranalyses van de bijzondere raadgevende commissies (brc's) van de CRB voort te zetten en uit te breiden.

L. DENAYER
Secretaris
Centrale Raad voor het Bedrijfsleven

J.M. DELPORTE
Voorzitter
Directiecomité van de fod Economie
K.M.O., Middenstand en Energie

Inhoudsopgave

1	Algemene conjunctuur	8
1.1	Economisch vertrouwen in België en in Europa.....	10
1.2	België en de buurlanden.....	11
1.3	Componenten van de Belgische groei.....	12
2	Verbruik	16
2.1	Consumentenvertrouwen.....	16
2.2	Finale consumptie-uitgaven van de gezinnen, beschikbaar inkomen en spaarquote.....	16
3	Conjunctuur in de handel	19
3.1	Conjunctuurcurve in de handel.....	19
3.2	Omzet volgens de btw-gegevens.....	21
3.3	Investerings volgens de btw-gegevens.....	25
3.4	Tewerkstelling.....	27
3.5	Tijdelijke werkloosheid in de handel.....	30
3.6	Ondernemerschap.....	31
3.6.1	Oprichtingen en stopzettingen van ondernemingen.....	31
3.6.2	Faillissementen van ondernemingen en banenverlies als gevolg van de faillissementen.....	33
3.7	Belangrijkste vaststellingen in de sectoren.....	37
4	Andere indicatoren	40
4.1	De enquête van de Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium bij de detailhandel.....	40
4.1.1	De omzet van de detailhandel.....	40
4.1.2	Omzet in verschillende takken van de detailhandel.....	41
4.2	Registratie van de verkoop van nieuwe en tweedehandse voertuigen.....	44
4.3	Consumptieprijsontwikkeling in de detailhandel.....	45
4.4	Elektronische handel.....	46
4.4.1	Online B2C-aankopen.....	46
4.4.2	Online B2B-aankopen.....	48
4.4.3	Online verkopen.....	49
4.5	Belangrijkste vaststellingen.....	51
5	Bijlagen	53

Lijst grafieken

Grafiek 1-1:	Indicator van het economisch vertrouwen in de Europese Unie en in België	10
Grafiek 1-2:	Groeipercentage van het Belgische bbp (gecumuleerd).....	12
Grafiek 1-3 :	Bijdragen tot de groei van het Belgisch reëel bbp	13
Grafiek 2-1:	Het consumentenvertrouwen in België en in de eurozone.....	16
Grafiek 2-2:	Finale consumptie-uitgaven van de gezinnen.....	17
Grafiek 2-3:	Bruto-spaartegoed	18
Grafiek 2-4:	Reëel beschikbaar inkomen.....	18
Grafiek 3-1:	Conjunctuurcurve in de globale economie en in de handel en gemiddeld peil (januari 2008 - november 2014).....	19
Grafiek 3-2:	Conjunctuurcurven in de courante consumptiegoederen.....	20
Grafiek 3-3:	Conjunctuurcurves in de niet-courante consumptiegoederen.....	21
Grafiek 3-4:	Omzet in de handel (in miljoenen euro)	22
Grafiek 3-5:	Investeringen in de handel (in miljoenen euro)	25
Grafiek 3-6:	Aantal arbeidsplaatsen in de handel.....	28
Grafiek 3-7:	Tijdelijke werkloosheid in de handel.....	30
Grafiek 3-8:	Oprichtingen en stopzettingen van ondernemingen in de sector 45.....	31
Grafiek 3-9:	Oprichtingen en stopzettingen van ondernemingen in de sector 46.....	32
Grafiek 3-10:	Oprichtingen en stopzettingen van ondernemingen in de sector 47.....	33
Grafiek 3-11:	Faillissementen en banenverlies in de sector 45	34
Grafiek 3-12:	Faillissementen en banenverlies in de sector 46	35
Grafiek 3-13:	Faillissementen en banenverlies in de sector 47	35
Grafiek 4-1:	Omzet van de detailhandel in lopende en constante prijzen - bruto-index (2010 = 100).....	40
Grafiek 4-2:	Omzet in lopende prijzen in verschillende takken van de detailhandel.....	41
Grafiek 4-3:	Omzet in constante prijzen in verschillende taken van de detailhandel.....	41
Grafiek 4-4:	Omzet in lopende prijzen in brandstoffen en diversen	43
Grafiek 4-5:	Omzet in constante prijzen in brandstoffen en diversen	43
Grafiek 4-6:	Prijsverloop voor voedingsmiddelen en niet-energetische industriële goederen (Index 2005=100).....	45
Grafiek 4-7:	Online aankopen (bevolking tussen 16 en 74 jaar) (2014)	46
Grafiek 4-8:	Gebruik van e-commerce in kmo's 2014 (% van ondernemingen)	49

Lijst tabellen

Tabel 1-1:	Groecijfers van het bbp en herzieningen (projectie winter 2015)	8
Tabel 1-2:	Groeipercentage van het bbp (projectie winter 2015)	11
Tabel 1-3:	De groeiverwachtingen voor België in 2015 van het Institut de recherches économiques et sociales (Ires).....	14
Tabel 3-1:	Totale omzet	22
Tabel 3-2:	Totaal investeringen.....	26
Tabel 3-3:	Aantal arbeidsplaatsen in de handel.....	28
Tabel 3-4:	Ontwikkeling van de belangrijkste economische indicatoren in de handel	39
Tabel 4-1:	Aankoop van nieuwe en tweedehandse voertuigen.....	44
Tabel 4-2:	Prijswijzigingen voor voedingsmiddelen en niet-energetische industriële goederen (Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld).....	46
Tabel 4-3:	Online aankopen het afgelopen jaar (% bevolking tussen 16 en 74 jaar).....	47
Tabel 4-4:	Online aankopen volgens afkomst.....	47
Tabel 4-5:	Online aankopen per productcategorie	48
Tabel 4-6:	Omzet uit e-commerce.....	50
Tabel 4-7:	Obstakels bij online verkopen	50
Tabel 5-1:	Omzet volgens de BTW-gegevens	53
Tabel 5-2:	Investeringen volgens de BTW-gegevens	54
Tabel 5-3:	Nomenclatuur.....	55

Executive summary

De verbetering van de economische vooruitzichten in Europa sinds afgelopen najaar hangt vooral samen met de sterke economische groei in de Verenigde Staten (3,5% in 2015), met de kwantitatieve versoepeling die werd ingevoerd door de ECB en met de daling van de olieprijsen. Afgezien van de geopolitieke risico's blijft de politieke en economische weerslag van de Griekse crisis niettemin een bedreiging vormen voor de verdere economische heropleving in Europa.

De economische groei in België bedroeg 1% in 2014 en zou lichtjes versnellen. De Europese Commissie (EC) verwacht immers een groei van het bbp in België van 1,1% in 2015, tegenover 1,3% voor de eurozone, en een groei van 1,4% in 2016, tegenover 1,9% voor de eurozone.

De groeiverwachtingen lijken voor België minder gunstig dan voor de Eurozone, maar de binnenlandse vraag zou gunstig worden beïnvloed door het hernieuwde consumentenvertrouwen dat onlangs werd vastgesteld in Europa en in België (met name in de dienstensectoren). Bovendien wordt de binnenlandse vraag gestimuleerd door de daling van de olieprijsen, die voor een grotere koopkracht zorgt. En dat is goed nieuws voor de handels- en de voedingssector.

Handelssector

Het vertrouwen bij de bedrijfsleiders, dat wordt gemeten door de afgevlakte conjunctuurcurve van de handel, evolueert onder zijn gemiddelde van de periode 2008-2014, maar de brutogegevens van de laatste maanden doen in alle sectoren een opleving vermoeden.

Na de moeilijkheden van 2012 doet de sector verkoop en herstelling van voertuigen het weer beter, met een gestage groei van de omzet en de investeringen. In de loop van het derde kwartaal van 2014 zijn echter 687 banen verloren gegaan in vergelijking met dezelfde periode van 2013.

In de groothandel volgen de indicatoren een neerwaartse tendens: de omzet is teruggelopen gedurende de laatste twee jaar, de investeringen zijn gedaald en er zijn banen verloren gegaan. In 2014 telde de sector 4.189 ondernemingen minder dan in 2008, de werkgelegenheid in de sector is voor het derde jaar op rij gedaald. De slechte prestaties van de groothandel op het vlak van omzet voor 2014 hangen vooral samen met de prijsdalingen van fruit en groenten door het Russische embargo, alsook van de olieproducten en van vlees. Deze prijsdaling leidde tot een lagere omzet in courante euro's.

Het jaarlijkse groeitempo van de omzet in de sector van de detailhandel is gestabiliseerd op 1,4% in 2014, wat overeenkomt met een verkoop voor een bedrag van 91,3 miljard euro. De stijging is echter minder significant in vergelijking met de schommelingen die werden vastgesteld van 2009 tot 2012. De groei van de detailhandel wordt vooral aangetrokken door de detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels waarbij voedings- en genotmiddelen overheersen, die goed is voor bijna de helft van de sector. We zien dat die groei al verschillende jaren gepaard gaat met verlies van marktaandeel voor de detailhandel in voeding- en genotmiddelen in gespecialiseerde winkels.

De distributiesector ondergaat grote veranderingen doordat e-commerce een steeds grotere rol gaat spelen in onze consumptiegewoonten. Niet alle sectoren krijgen echter op dezelfde manier te maken met dit fenomeen; bepaalde sectoren zoals de tak elektronica, die wordt gekenmerkt door dure en gestandaardiseerde producten, of de verkoop van boeken, muziek, video's, kranten, die steeds meer digitaal worden geconsumeerd, worden zwaarder getroffen door het fenomeen, met grote omzetverliezen en ook banenverlies als gevolg. Andere sectoren, zoals bv. de detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels waarbij voedings- en genotmiddelen overheersen, worden minder door dit verschijnsel getroffen.

Deze ontwikkeling van de e-commerce is des te zorgwekkender aangezien een groot aantal online kopers in België hun aankopen doen op buitenlandse websites (67%, tegenover gemiddeld 36% voor de EU of 22% voor Nederland), ten koste van de Belgische ondernemingen die al dan niet actief zijn op het vlak van e-commerce. Die omzet die wegvloeit naar het buitenland zorgt dus voor banenverlies in eigen land.

E-commerce kan echter een troef zijn waarmee bepaalde distributeurs hun verkoopkanalen kunnen versterken en diversifiëren. Door schaalvergrotingen zou het gebruik van die nieuwe distributiekkanalen voordelig kunnen zijn voor de grote distributeurs.

Het aantal investeringen mag dan toegenomen zijn in de detailhandel in zijn geheel, de enige subsectoren waarin de investeringen sterk gestegen zijn sinds 2008, zijn de "detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels" (+38%), d.w.z. voornamelijk de grote warenhuisketens en de sector "detailhandel, niet in winkels en exclusief markt- en straathandel". Alle andere subsectoren registreren een stabilisering van de investeringen of een terugval in deze periode (-44% voor elektro, -36% voor de sector detailhandel in cultuur- en recreatieartikelen en -8% voor de detailhandel in voedings- en genotmiddelen in gespecialiseerde winkels). E-commerce heeft dus niet alleen een impact op de werkgelegenheid en de omzet van bepaalde sectoren, zoals elektro en de handel in cultuurartikelen, maar ook op de investeringen. Een grondigere analyse van deze mogelijke gevolgen dringt zich echter op.

Wat brengt de toekomst

Niettegenstaande de slechte prestaties van de groothandel zijn de verwachtingen voor de distributiesector gematigd positief, vooral dankzij een vrij stabiele groei van de kleinhandel en sinds kort ook weer van de autohandel. De groei van de kleinhandel wordt vooral getrokken door de niet-gespecialiseerde kleinhandel. De verwachtingen blijven echter onzeker ook voor de kleinhandel o.a. door de hevige concurrentie via e-commerce vanuit het buitenland.

1 Algemene conjunctuur

De economische vooruitzichten van februari 2015 van de Europese Commissie (EC) voor 2015 zijn optimistischer dan die van de herfst van 2014 voor wat de ontwikkelde landen betreft. Vooral voor Europa stijgen de groeiverwachtingen van het bbp, al blijven die een stuk lager dan de groeiverwachtingen van de Verenigde Staten.

De groeiverwachtingen van de wereldwijde activiteit daarentegen zijn neerwaarts bijgesteld. De EC gaat immers nog steeds uit van een groei van het wereldwijde bbp van 3,3% in 2014, maar die groei zou in 2015 beperkt blijven tot 3,6%, tegenover 3,8% afgelopen herfst. Deze neerwaartse correctie van de wereldwijde expansie kan worden toegeschreven aan de vertraging van de activiteit in de groeilanden van Azië, Noord-Afrika en Latijns-Amerika.

Gedurende de voorspellingsperiode zouden de Verenigde Staten de beste leerling blijven van de grote ontwikkelde economieën, met een groei van het bbp van 3,5% in 2015, die zou teruglopen tot 3,2% in 2016. In Europa zou de groei minder groot zijn, maar de opleving zou zich toch blijven voortzetten: 1,7% in 2015 en 2,1% in 2016. De groei in Japan zou stabiliseren op 1,3%.

Tabel 1-1: Groeicijfers van het bbp en herzieningen (projectie winter 2015)

	2013	2014	2015	2016		2014	2015	2016
Eurozone	-0,5%	0,8%	1,3%	1,9%	Eurozone	=	↑	↑
EU	0,0%	1,3%	1,7%	2,1%	EU	=	↑	↑
VSA	2,2%	2,4%	3,5%	3,2%	VSA	↑	↑	=
Japan	1,6%	0,4%	1,3%	1,3%	Japan	↓	↑	↑
China	7,6%	7,4%	7,1%	6,9%	China	↑	=	=
Wereld	3,3%	3,3%	3,6%	4,0%	Wereld	=	↓	↓

Bron: European Economic Forecast autumn 2014 & winter 2015

Met groeitempo's van 0,8% in 2014, 1,3% in 2015 en 1,9% in 2016 blijft de eurozone het minder goed doen dan de EU, met name door een grotere dynamiek van de economieën in Oost-Europa, die samenhangt met het inhaalfenomeen. Voor het eerst sinds de crisis zouden alle Europese landen een positieve groei vertonen in 2015.

Verschillende elementen verklaren de opleving op het Europese front

De kwantitatieve versoepeling, die de ECB heeft aangekondigd in februari van dit jaar, om de inflatie en de economische activiteit in de eurozone weer op gang te brengen door de balansen van de handelsbanken te verlichten, zou moeten leiden tot een daling van de kredietkosten. Dat zou een stimulant zijn voor de investeringen en de consumptie en voor een waardevermindering van de wisselkoers. Door de waardevermindering van de wisselkoers zou de groei van de eurozone weer aangezwengeld kunnen worden via de export.

De daling van de olieprijs, waardoor de kosten daalden voor de ondernemingen en budget werd vrijgemaakt voor de gezinnen, heeft een gunstig effect op het particulier verbruik. De groei in de Verenigde Staten (vooral aangetrokken door het particulier verbruik) is eveneens een belangrijke vaststelling, want de VS is het belangrijkste exportland voor Europa en fungeert nog altijd als motor van de wereldeconomie.

Het beleid om de begroting te consolideren loopt ten einde en stimuleert zodoende de binnenlandse vraag. Volgens de Europese Commissie zou haar investeringsplan ook moeten bijdragen tot deze opleving, maar de effecten ervan zullen volgens haar vooral vanaf 2016 voelbaar zijn.

Maar sommige risico's blijven bestaan

Naast de geopolitieke risico's die samenhangen met de crisis in Oekraïne, het machtsvacuüm op het Libische grondgebied en de spanningen in het Midden-Oosten, vormt de politieke en economische weerslag van de Griekse crisis nog steeds een bedreiging voor een verdere economische opleving in Europa.

Wat het aantrekken van de groei in de eurozone door de export betreft, moet worden benadrukt dat de eurozone in zijn geheel een handelsbalans met een groot overschot kan voorleggen, terwijl de handelsbalansen van de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk, die de belangrijkste afnemers zijn van de export uit de eurozone, grote tekorten vertonen. De daling van de euro zou dat gebrek aan evenwicht dus kunnen versterken, dat voorts nog wordt versterkt door het optreden van de Aziatische centrale banken, die hun munt proberen te devalueren ten opzichte van de dollar om hun export, die te weinig afzet vindt, nieuw leven in te blazen. In combinatie met de kwantitatieve versoepeling in Japan en in Europa, het optreden van de centrale banken in Azië, de handelsoevenwichtigheden en de zoektocht naar afzetmarkten zou een agressief wisselkoersbeleid onzekerheid kunnen creëren op de wisselkoersmarkten en schade berokkenen aan de internationale handel.

Opdat de monetaire versoepeling efficiënt kan zijn, moeten de handelsbanken enerzijds bereid zijn om liquide middelen te injecteren in de reële economie en moet anderzijds de vraag naar krediet volgen. Kwantitatieve versoepeling op zich kan dus niet volstaan om de economische activiteit weer op gang te brengen. In dat opzicht is het vertrouwen van de consumenten en van de bedrijven van groot belang.

De kwantitatieve versoepeling spoort de beleggers aan om te kiezen voor risicovolle beleggingen. Die toestroom van liquide middelen op de aandelenmarkten doet luchtballen ontstaan, wat op termijn zou kunnen uitmonden in een nieuwe financiële crisis.

Kwantitatieve versoepeling: de Japanse ervaring

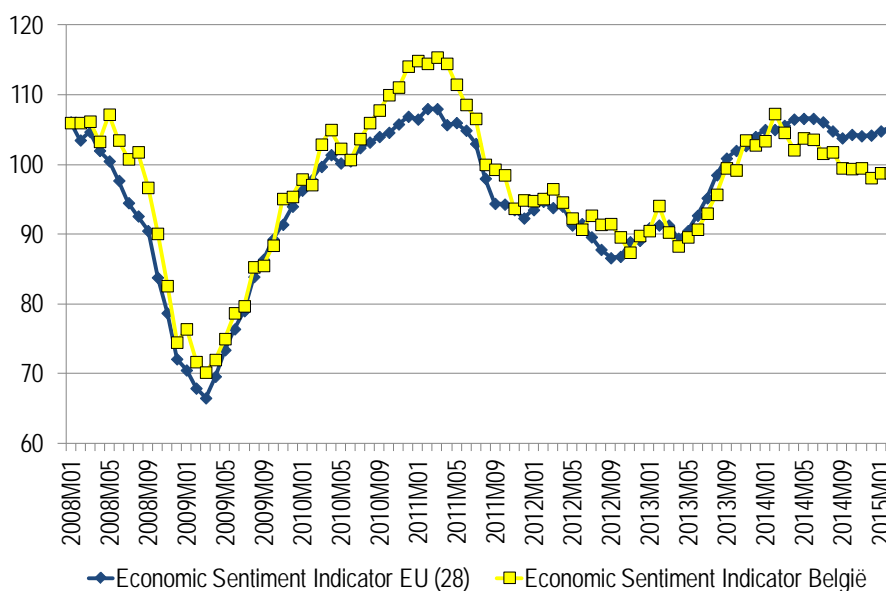
Met inflatie kunnen regeringen en bedrijven het gewicht van de schulden ten opzichte van de toekomstige inkomsten verlagen. De deflatie die Japan heeft meegemaakt in het decennium 2000-2010, is deels verantwoordelijk voor de ontsporing van de ratio van zijn overheidsschuld ten opzichte van het nominaal bbp. De kwantitatieve versoepeling die door Japan werd toegepast van 2001 tot 2005 heeft het land niet uit de deflatie geleid. Enkel dankzij de combinatie van de kwantitatieve versoepeling en een belangrijke budgettaire impuls (Abenomics) van 2012 tot 2015 kon de inflatie weer positief worden, al blijft ze laag. Ondanks deze maatregelen werden de groeiverwachtingen van de Japanse economie duidelijk neerwaarts gecorrigeerd: 0,4% voor 2014, terwijl aanvankelijk 1,1% was voorzien.

Al lijkt de heropleving zich te bevestigen, toch komt het niveau van de werkloosheid in het algemeen niet in de buurt van het niveau van voor de crisis en heerst er heel wat onzekerheid over de economische vooruitzichten in Europa en in de wereld. De ontwikkeling van het monetair beleid van de Verenigde Staten zal grote gevolgen hebben voor de wereldeconomie.

1.1 Economisch vertrouwen in België en in Europa

Uit de enquêtes die worden uitgevoerd door de EC blijkt dat het Europees economisch vertrouwen (Economic Sentiment Indicator) lichtjes is gestegen in de EU sinds het vorige conjunctuurverslag dat in november 2014 werd gepubliceerd. Wat België betreft, is de indicator, afgezien van een lichte verbetering in januari 2015, blijven dalen na een recordniveau te hebben bereikt in februari 2014.

Grafiek 1-1: Indicator van het economisch vertrouwen in de Europese Unie en in België

Bron: Eurostat

Het economisch vertrouwen heeft zich in de EU gunstiger ontwikkeld dan in België. De verbetering van de afgelopen maanden vloeit vooral voort uit de positieve bijdrage van het indexcijfer van het consumentenvertrouwen, zowel in Europa als in België. De consumenten zijn minder pessimistisch over de ontwikkeling van de arbeidsmarkt en het economisch klimaat in zijn geheel.

Het vertrouwen in de dienstensector blijft stabiel in Europa. In België is het vertrouwen in de diensten, nadat het sterk was gestegen in de loop van het laatste kwartaal van 2014, in het begin van 2015 gedaald. De industrie registreert een lichte verbetering in Europa, terwijl het vertrouwen stabiliseert in de bouwsector. In België is het gevoel van vertrouwen in de industrie en de bouwsector gedaald tijdens de eerste twee maanden van 2015, en dan weer gestegen in maart. In de detailhandel is het vertrouwen in Europa, en voornamelijk in België, in het laatste kwartaal van 2014 gedaald. Sinds begin 2015 herstelt het vertrouwen in de sector zich echter weer.

De EC verwacht een lichte en langzame daling van de werkloosheid, die in de eurozone zou oplopen tot 11,2% in 2015 en vervolgens tot 10,6% in 2016, tegenover 11,6% in 2014. Ze zou echter veel hoger blijven dan voor de crisis, t.w. 7,5% in 2007.

Het monetair beleid van de ECB, gekoppeld aan een sterkere binnenlandse vraag, zou een stijging van de inflatie uitlokken. Volgens de laatste berekeningen van Eurostat zou de inflatie in de loop van het afgelopen jaar in de eurozone gestegen zijn van -0,6% in januari 2015 tot -0,1% voor maart 2015. De sterkste bijdragen tot de stijging van de inflatie vormen de stijging van de prijzen in de restaurants en cafés en de stijging van de huurprijzen en van de prijs van tabak, terwijl de voornaamste bijdragen tot de daling worden gevormd door brandstof voor transport en vloeibare bandstoffen.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat er grote discrepanties bestaan tussen de landen van de eurozone, van -1,9% voor Griekenland tot 0,9% voor Oostenrijk.

1.2 België en de buurlanden

In haar analyse per land voorziet de EC een groei van het bbp in België van 1,1% in 2015 en van 1,4% in 2016. Op korte termijn zou het particulier verbruik worden gestimuleerd door de daling van de oliepijzen en dankzij de maatregelen die de concurrentiekracht bevorderen, zullen de ondernemingen allicht voordeel halen van de groei van de buitenlandse vraag.

Tabel 1-2: Groeipercentage van het bbp (projectie winter 2015)

	2013	2014	2015	2016		2014	2015	2016
Eurozone	-0,5%	0,8%	1,3%	1,9%	Eurozone	=	↑	↑
België	0,3%	1,0%	1,1%	1,4%	België	↑	↑	↑
Duitsland	0,1%	1,5%	1,5%	2,0%	Duitsland	↑	↑	↑
Frankrijk	0,3%	0,4%	1,0%	1,8%	Frankrijk	↑	↑	↑
Nederland	-0,7%	0,7%	1,4%	1,7%	Nederland	↓	=	=

Bron: European Economic Forecast autumn 2014 & winter 2015

Behalve in Nederland werden de groeiverwachtingen in de buurlanden opwaarts herzien. Voor de meeste economieën vond de versnelling van de groei haar oorsprong in de groei van het particulier verbruik.

Het Duitse bbp zou stijgen met 1,5% in 2014 en 2015. De Duitse groei werd voornamelijk ondersteund door de binnenlandse vraag. Met een stevige arbeidsmarkt (5% werkloosheid) zijn de loonsverhogingen in de metaalindustrie (een procyclische sector) goed nieuws voor de Duitse groei op korte termijn, maar ook voor de afzetmarkten van de andere Europese landen. Het begrotingssaldo van Duitsland zou tot in 2016 een overschot moeten vertonen. Als de andere sectoren in Duitsland het voorbeeld van de metaalindustrie volgen, zou de loonkloof met België kleiner worden.

De groeiverwachtingen in Frankrijk zijn de laagste van de vier landen (BE, DE, FR, NL). Het particulier verbruik is vandaag de voornaamste motor van die groei. Volgens de Europese Commissie zou Frankrijk, ondanks de groei van de buitenlandse vraag, zijn handelstekort niet significant zien dalen. Het begrotingstekort zou oplopen tot 4,3% van het bbp in 2014 en vervolgens dalen tot 4,1% in 2015 en 2016. De maatregelen om de concurrentiekracht van het land te verbeteren zou op korte termijn geen significante gevolgen hebben voor de werkloosheidsgraad, die 10,3% bedroeg in 2014 en weer zou stijgen tot 10,4% in 2015, waarna hij zou teruglopen tot 10,2% in 2016.

De Nederlandse economie is in 2014 opnieuw beginnen te groeien, nl. met 0,7%, met name dankzij de bijdrage van de netto-export en de opleving van de binnenlandse consumptie. De EC verwacht dat Nederland zich verder zal herstellen en een groei van het bbp zal realiseren van 1,4% in 2015 en van 1,7% in 2016. De daling van de groeiverwachtingen voor 2014 zou onder meer kunnen worden toegeschreven aan een uitzonderlijk zacht klimaat in het laatste kwartaal van het jaar, waardoor minder gas werd verbruikt in Nederland.

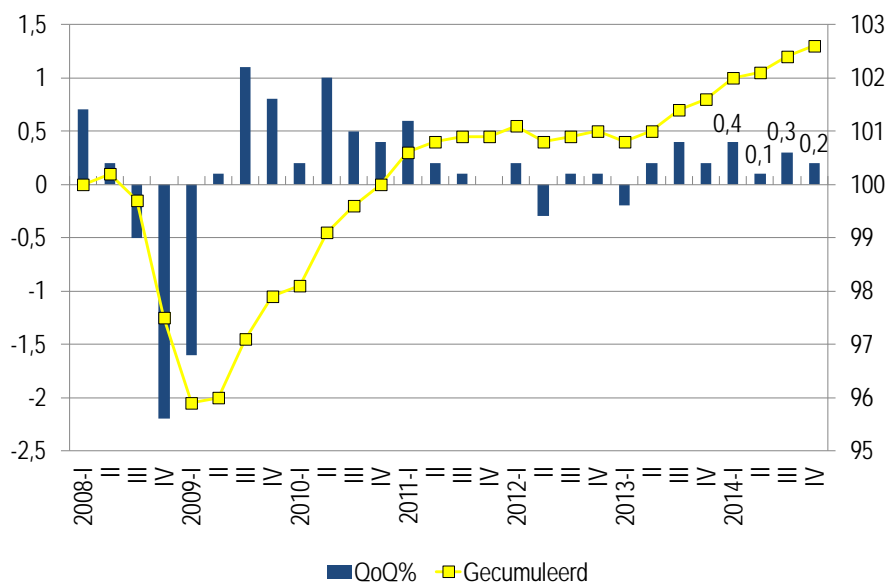
1.3 Componenten van de Belgische groei

Uit de onderstaande grafiek blijkt dat de groei van het reëel Belgisch bbp, die begon vanaf het tweede kwartaal van 2013, zich heeft voortgezet in de loop van de vier volgende kwartalen en 0,2% bedroeg in het vierde kwartaal van 2014. De gele curve toont de ontwikkeling van het bbp met als basis 100, met het eerste kwartaal van 2008 als referentie (=100). Het bbp bedroeg eind 2014 2,4% meer dan zijn maximumniveau van voor de crisis, dat werd bereikt in het tweede kwartaal van 2008.

De Europese Commissie voorziet een stijging van de werkgelegenheid in de privésector in 2015, die gedeeltelijk gecompenseerd zou worden door de daling van de werkgelegenheid in de overheidssector. De werkloosheid zou, na een piek te hebben bereikt van 8,5% in 2014, opnieuw zakken tot 8,3% in 2015 en tot 8,1% in 2016.

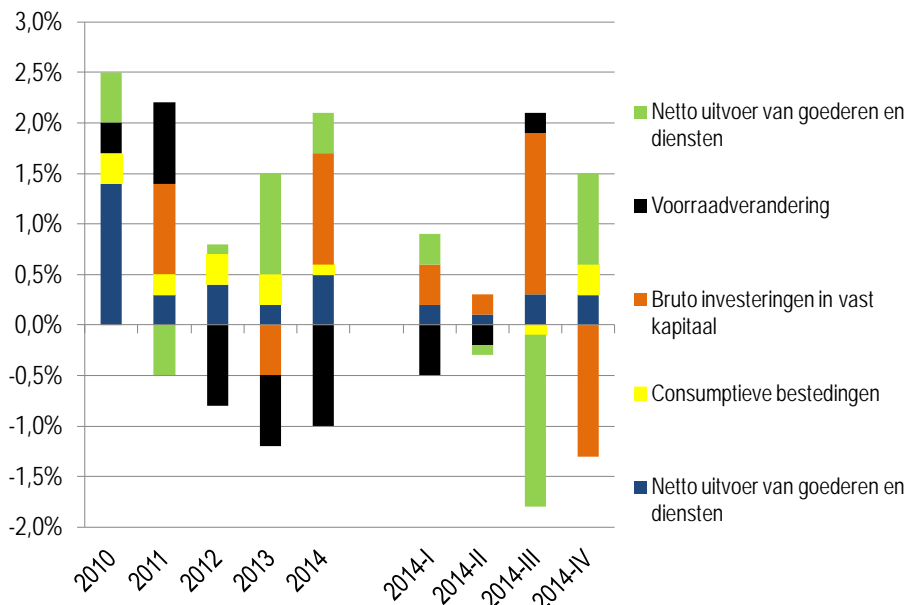
Het begrotingstekort bedroeg 3,2% van het bbp in 2014 en zou in 2015 dalen tot 2,6% dankzij de budgettaire saneringsmaatregelen.

Grafiek 1-2: Groeipercentage van het Belgische bbp (gecumuleerd)

Bron: Nationale Bank van België (INR)

Grafiek 1-3: Bijdragen tot de groei van het Belgisch reëel bbp

Bron: Nationale Bank van België (INR)

Investeringsen

In heel 2014 hebben vooral de investeringen bijgedragen tot de groei van het bbp. Deze investeringen betreffen voornamelijk de investeringen van bedrijven, met een groei van 6,7% over het volledige afgelopen jaar. Twee derde van die groei van de investeringen hangt samen met gerichte investeringen, de aankoop van een belangrijke licentie en de verwerving van buitenlandse schepen. De investeringen in huisvesting knoopten, na een daling van 3,5% in 2013, opnieuw aan met een positieve groei van 0,9% in 2014. Deze stijging betreft vooral het laatste kwartaal van 2014, in de loop waarvan de particulieren hun aankoop van vastgoed hebben versneld, met het oog op de hervorming van de woonbonus in Vlaanderen.

Particulier verbruik

Met een stijging van 1% in 2014 heeft de privéconsumptie een positieve impact op de economische groei. Deze stijging is deels toe te schrijven aan de daling van de olieprijsen. Wegens de indexsprongen en de loonbevrozingsmaatregelen die de afgelopen jaren werden genomen, zou de groei van het particulier verbruik volgens de voorspellingen van de Europese Commissie moeten teruglopen tot 0,7% in 2016.

Overheidsuitgaven

De finale consumptie-uitgaven van de overheidsadministraties zijn met 0,4% gestegen in 2014, tegenover 1,1% in 2013. Aangezien de finale consumptie-uitgaven van de overheidsadministraties ruwweg een kwart van het bbp uitmaken, bedroeg de bijdrage tot de groei slechts 0,1 procentpunt.

Voorraden

De voorraden zijn voor het derde jaar op rij gedaald. De hoge bezettingsgraad van de productiecapaciteit, gecombineerd met de aanpassingen van de voorraden (die de laatste drie jaar kleiner worden), zou kunnen wijzen op grotere investeringsbehoeften in de toekomst.

Handelsbalans

De netto-export van goederen en diensten vertoont voor het derde jaar op rij een positief saldo en draagt in 2014 voor 0,4 procentpunt bij tot de groei van het bbp. Het negatief saldo dat wordt vastgesteld in het derde kwartaal, is toe te schrijven aan de invoer die verband houdt met de investeringen die in die periode werden gedaan (cf. Investerings). Zonder die investeringen zou de bijdrage van de netto-export tot de groei van het bbp groter zijn geweest.

Toegevoegde waarde per bedrijfstak

Qua productie leveren de diensten de grootste bijdrage tot de groei van het bbp, met een stijging van de toegevoegde waarde in de sector van 0,7%. De toegevoegde waarde in de industrie stijgt voor het eerst sinds 2010 en bedraagt 1,8% in 2014. Na een daling van 1,3% in 2013 is de toegevoegde waarde van de bouwsector in 2014 gestegen met 3,2%.

Tabel 1-3: De groeiverwachtingen voor België in 2015 van het Institut de recherches économiques et sociales (Ires)

	2012	2013	2014	2015
Particulier verbruik	0,8%	0,3%	1,0%	1,5%
Overheidsuitgaven	1,4%	1,1%	0,4%	1,1%
Investerings	0,0%	-2,2%	4,8%	1,9%
Ondernemingen	-0,3%	-1,2%	6,7%	1,5%
Woningsector	-0,5%	-3,5%	0,9%	2,1%
Administraties	3,4%	-5,4%	0,6%	3,5%
Binnenlandse vraag excl. voorraden	0,8%	-0,1%	1,7%	1,5%
Voorraadverandering	-0,8%	-0,7%	-1,0%	0,1%
Totale binnenlandse vraag	0,0%	-0,7%	0,6%	1,6%
Uitvoer	1,9%	2,9%	3,3%	2,0%
Invoer	1,8%	1,7%	2,9%	2,4%
Bbp	0,1%	0,3%	1,0%	1,3%

Bron: IESO

Het reëel beschikbaar inkomen van de gezinnen zou niet veel stijgen, maar in tegenstelling tot de Europese Commissie verwacht het Ires een grotere stijging van de consumptie in 2015. Die groei zou samenhangen met de stijging van het consumentenvertrouwen, die hen zou aansporen om minder te sparen en meer uit te geven.

Ondanks de verdere inspanningen om de begroting te saneren, die noodzakelijk zijn om de toepassing van het Europees Stabiliteitspact na te komen, zouden de overheidsuitgaven met 1,1% stijgen.

In 2015 zouden de investeringen van de ondernemingen minder sterk toenemen, o.a. door het eenmalige karakter van de investeringen in 2014. Door de hoge bezettingsgraad van de productiecapaciteit, de groeiverwachtingen van de buitenlandse vraag en de negatieve bijdrage van de voorraden tijdens de afgelopen drie jaar zouden de investering sterker moeten groeien in 2016.

Ondanks de hervorming van de woonbonus verwacht het Ires een stijging van de investeringen in woningen van 2,1%. De overheidsinvesteringen zouden in 2015 het sterkst stijgen (+3,5%).

De totale binnenlandse vraag excl. voorraden zou lager zijn dan in 2014, wegens de daling van de investeringen in de ondernemingen. Maar de in 2015 verwachte groei van de voorraden, die 3 jaar op rij kleiner waren geworden, leidt tot een sterkere groei van de totale binnenlandse vraag in 2015.

Het Ires verwacht een grotere groei van de import dan van de export, wat een kleinere bijdrage van de netto-export tot de groei van het bbp tot gevolg heeft. Deze stijging van de import vloeit voort uit de stijging van het particulier verbruik.

De groei van het bbp zou 1,3% bedragen in 2015, wat in contrast staat met de groeiverwachtingen van de Europese Commissie, namelijk 1,1%. Dat verschil wordt voornamelijk verklaard door de sterkere groei van het particulier verbruik die wordt voorspeld door het Ires. Dat verbruik vormt immers de sterkste "hefboom", want het vertegenwoordigt meer dan 50% van het bbp.

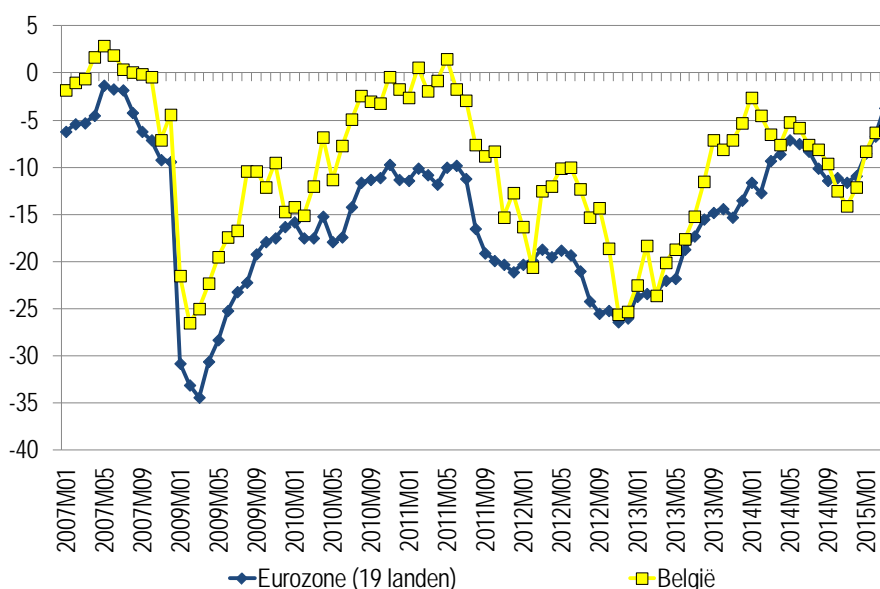
2 Verbruik

2.1 Consumentenvertrouwen

De enquêtes die worden uitgevoerd door de EC tonen aan dat het consumentenvertrouwen sinds het vierde kwartaal van 2014 is gestegen in België en in Europa.

De curve van het consumentenvertrouwen in België is tot onder die van de eurozone gedaald in het laatste kwartaal van 2014, terwijl in de rest van de periode het vertrouwen in België groter was dan in de eurozone. Die sterkere groei van de eurozone vindt zijn oorsprong in de versterking van het vertrouwen in de zuidelijke landen van de eurozone, al blijft het nog op een laag niveau. Hierbij moet worden opgemerkt dat er een grote discrepantie bestaat in het ontwikkelingsprofiel van het consumentenvertrouwen binnen de verschillende economieën van de eurozone.

Grafiek 2-1: Het consumentenvertrouwen in België en in de eurozone

Bron: Eurostat

2.2 Finale consumptie-uitgaven van de gezinnen, beschikbaar inkomen en spaarquote

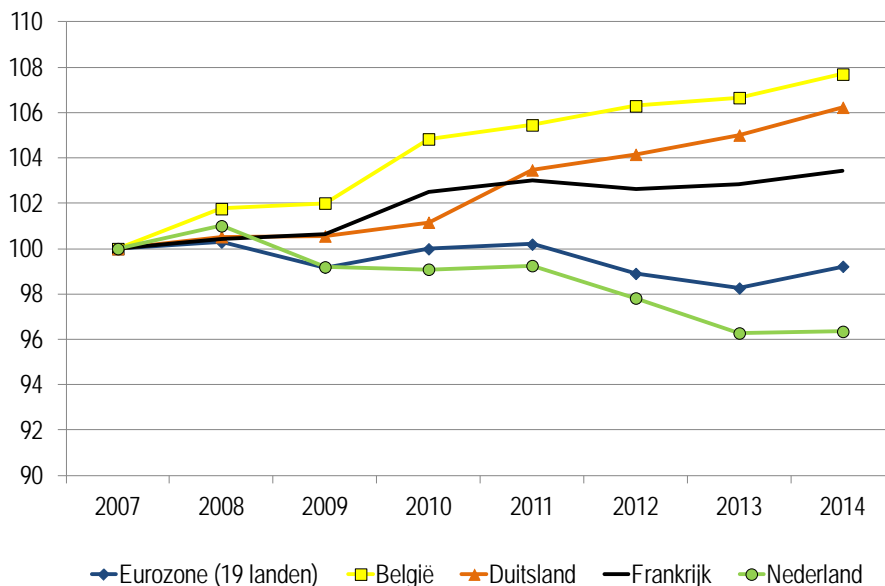
In België zijn de finale consumptie-uitgaven het sterkst gestegen, namelijk met 7,7% in de periode 2007-2014. In Nederland daarentegen is de finale consumptie van de gezinnen in dezelfde periode met meer dan 3,6% teruggelopen. Bij de analyse van die verschillen in ontwikkeling van de finale consumptie van de gezinnen moet ook rekening worden gehouden met de demografische evoluties. De bevolking is het sterkst gestegen in België, nl. +5,9% gedurende de hele periode (2007-2014), tegenover +2,9% in Nederland of +3,5% voor Frankrijk. Duitsland zag zijn bevolking in diezelfde periode krimpen met 1,9% en registreert de opmerkelijkste stijging van het particulier verbruik per persoon.

Het reëel beschikbaar inkomen van de particulieren kende een substantiële stijging, die het sterkst was tijdens de crisis van 2009 door de indexering die eind 2008 plaatsvond en de negatieve inflatie die in 2009 werd geregistreerd. Ondanks die stijging van het reëel beschikbaar inkomen is het verbruik in de loop van 2009, door de crisis die het vertrouwen van de consumenten aantastte, maar lichtjes toegenomen. Door die daling van het vertrouwen, terwijl het reëel beschikbaar inkomen steeg, kende de spaarquote een opflakking, t.w. van 16,9% in 2008 tot 18,4% in 2009.

Na 2009 is het reëel beschikbaar inkomen vier jaar op rij gedaald. Om hun consumptieniveau te handhaven hebben de Belgen hun spaargeld aangesproken. Die daling van het spaartegoed was in België sterker dan bij onze burens. Door de schommelingen van de spaarquote kon die constante stijging van de finale consumptie-uitgaven van de gezinnen behouden blijven.

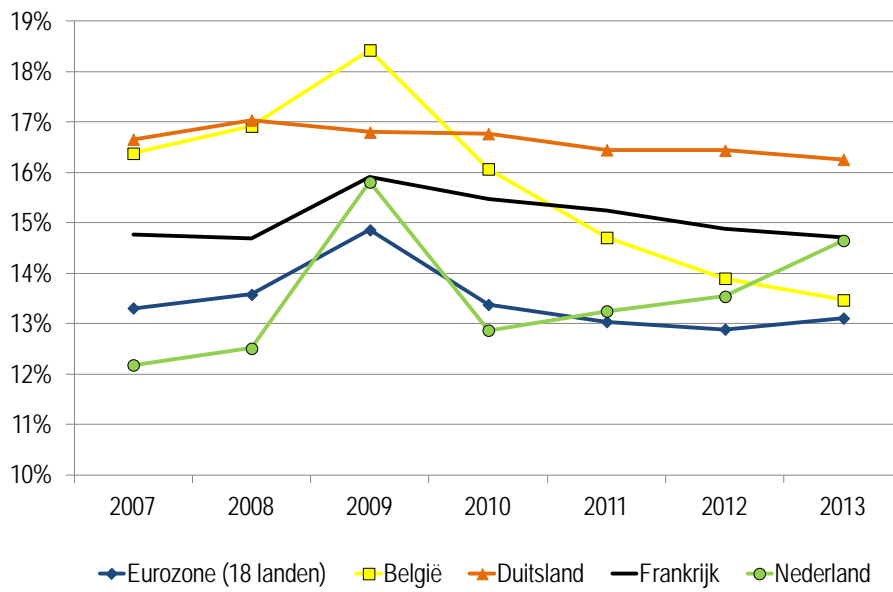
De stijging van het reëel beschikbaar inkomen van 1,5% in 2014 vloeit gedeeltelijk voort uit de daling van de oliepijzen. Het Federaal Planbureau verwachtte in februari 2015 een iets kleinere groei van het reëel beschikbaar inkomen voor het jaar 2015, nl. +1,4%.

Grafiek 2-2: Finale consumptie-uitgaven van de gezinnen

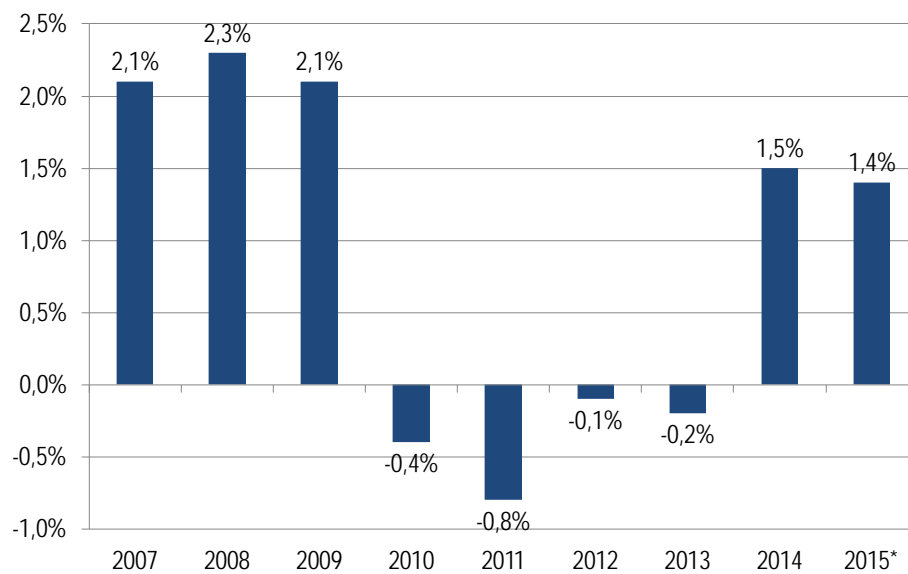
Bron: Eurostat

Grafiek 2-3: Bruto-spaartegoed

Bron: Eurostat

Grafiek 2-4: Reëel beschikbaar inkomen

Bron: FPB

3 Conjunctuur in de handel

3.1 Conjunctuurcurve in de handel

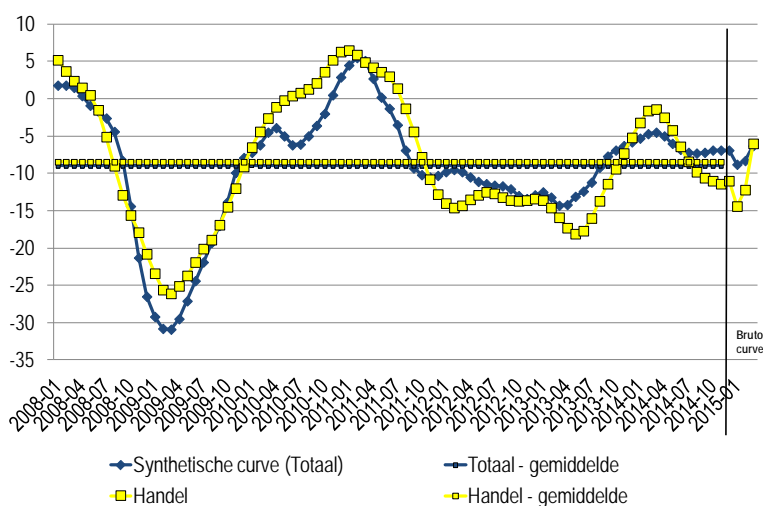
De afgevlakte conjunctuurcurve in de handelssector zoals weergegeven in grafiek 3-1 omvat de periode 2008, vanaf de aanvang van de economische en financiële crisis, tot november 2014, aangevuld met de ruwe gegevens voor de volgende 4 maanden.

In de periode juni 2013 - maart 2014 is de afgevlakte conjunctuurcurve aanhoudend opwaarts gericht alvorens af te buigen in april 2014 om in augustus 2014 onder het gemiddelde (berekend als het gemiddelde van de afgevlakte gegevens tussen januari 2008 en november 2014) uit te komen. De verslechtering van het ondernemersvertrouwen in de handel contrasteert met het vertrouwensklimaat van de globale economie dat zich heeft gestabiliseerd op een hoger niveau dan gemiddeld, in tegenstelling tot de curve van de handel, die gevoeliger lijkt te zijn voor conjuncturele ontwikkelingen. Behalve in 2009 (er is in laagconjunctuur sprake van een drempel waaronder de courante en essentiële behoeften van de huishoudens moeten worden gedekt) heeft de curve van het vertrouwen in de handel immers sneller gereageerd op de conjunctuur (opwaarts of neerwaarts) dan de globale curve¹.

De verslechtering van het vertrouwensklimaat die wordt opgetekend in de handel sinds april 2014 wordt verklaard door de dalende prognoses rond zowel de vraag als de orders.

De laatste bruto gegevens (december 2014 - maart 2015) wijzen echter op een duidelijke verbetering van het vertrouwen in februari en maart 2015 zowel voor de prognoses met betrekking tot de vraag als die met betrekking tot de orders. Daarentegen blijven de prognoses met betrekking tot de tewerkstelling lichtjes dalen aan het eind van de periode.

Grafiek 3-1: Conjunctuurcurve in de globale economie en in de handel² en gemiddeld peil (januari 2008 - november 2014)

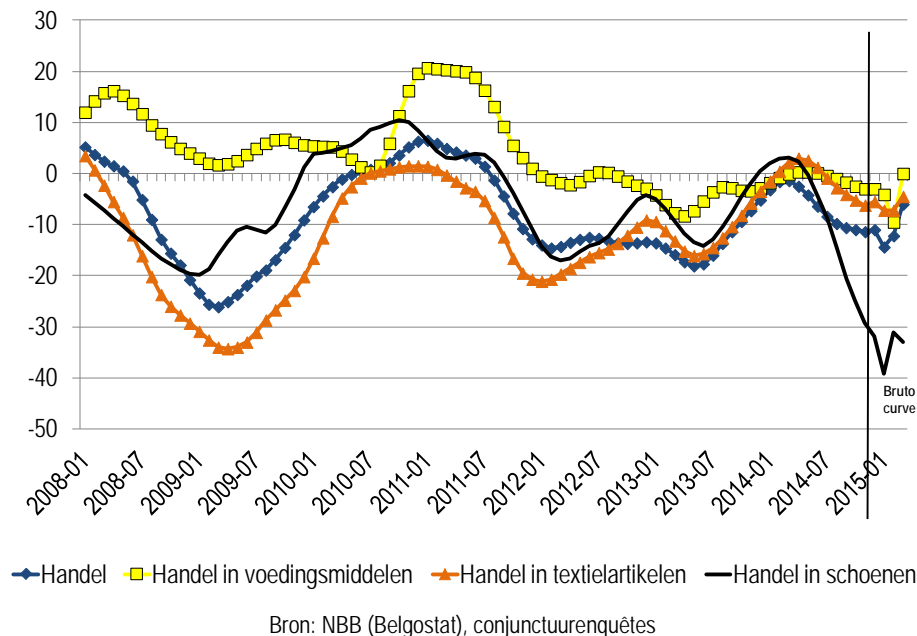
Bron: NBB (Belgostat), conjunctuurenquêtes

¹ Met een weging van 5% is de invloed van de curve van de "Handel" op de globale synthetische curve zeer beperkt.

² Het gaat om producten aanwezig in de NACE-codes: 45, 46 en 47

De uitsplitsing per subsector³ toont dat het ondernemingsklimaat in alle activiteitensectoren van de handel verslechterd is sinds het tweede kwartaal van 2014, maar minder uitgesproken in de "Handel in voedingsmiddelen". De recente daling van het vertrouwen is niet erg uitgesproken in de "Handel in textielartikelen" maar bijzonder uitgesproken in de "Handel in schoenen", waarin het sterk daalt.

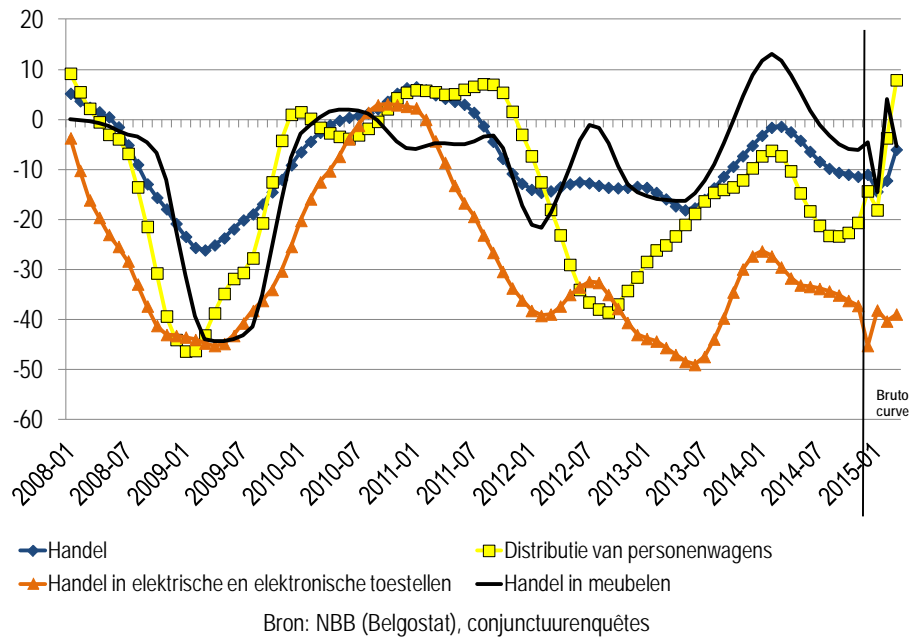
Grafiek 3-2: Conjunctuurcurven in de courante consumptiegoederen

De afgevlakte vertrouwenscurve in de "Handel in meubelen" volgde dezelfde neerwaartse trend als de curve van de handel, maar met een minder uitgesproken daling van het vertrouwen sinds april 2014 dan in de andere subsectoren van de niet-courante consumptiegoederen. Na een forse verslechtering sinds 2010 situeert het vertrouwen in de sector "Handel in elektrische en elektronische toestellen" zich op een lager niveau dan in de andere subsectoren, ondanks het herstel eind 2013. Het vertrouwen in de "Distributie van personenwagens" gaat terug in stijgende lijn sinds oktober 2014. Deze ommekeer wordt bevestigd door de meest recente gegevens (bruto curves) die de effecten van het Autosalon van januari 2015 vertalen.

³ Om de observatie te vergemakkelijken werden de subsectoren "handel in voedingsmiddelen", "handel in schoenen" en "handel in textielartikelen" gegroepeerd en "courante consumptiegoederen" genoemd, terwijl de subsectoren "handel in elektrische en elektronische toestellen", "handel in meubelen" en "distributie van personenwagens" "niet-courante consumptiegoederen" werden genoemd.

Grafiek 3-3: Conjunctuurcurves in de niet-courante consumptiegoederen

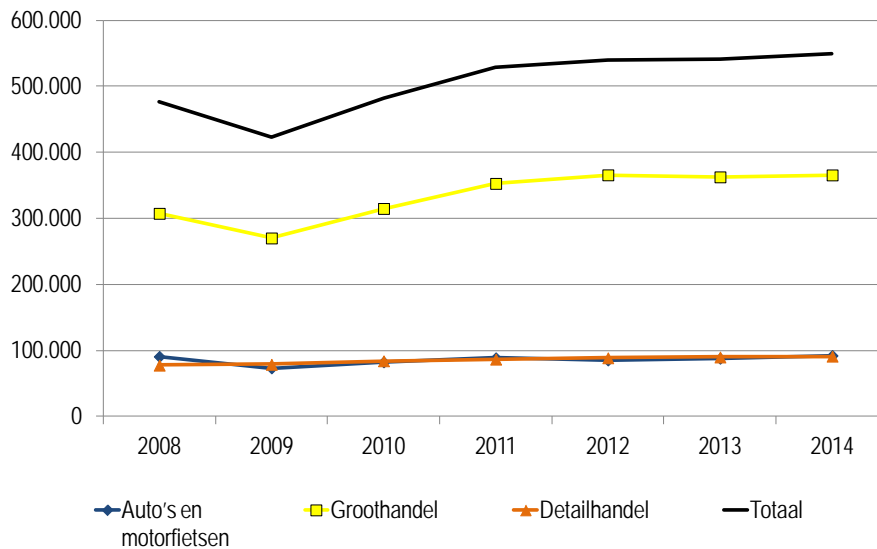

3.2 Omzet volgens de btw-gegevens

In 2014 bedroeg de omzet van alle drie de sectoren waaruit de "Handel" bestaat, 549 miljard euro, een stijging met 1,6% ten opzichte van het jaar ervoor, zijnde een trager tempo dan in de periode 2008-2014. Het gecumuleerde groeipercentage sinds 2008 is 15,4%, ondanks een jaar-op-jaar daling van 11,2% in 2009 en een stabilisering (+0,1%) in 2013.

Sinds 2008 is de omzet vooral gestegen in de groothandel (-18,9%) en in de detailhandel (+17,6%), terwijl het tot 2014 duurde voordat het niveau van 2008 weer werd bereikt in de handel in voertuigen (+1,6%).

Grafiek 3-4: Omzet in de handel (in miljoenen euro)

Bron: Algemene directie Statistiek – Statistics Belgium, voorlopige gegevens

Tabel 3-1: Totale omzet⁴

(in miljoen euro's, verandering* in %)	NACE-code	Totale Omzet							
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014/2008
Auto's en motorfietsen	45	90.919	73.389	82.516	88.835	85.393	88.025	92.366	1,6%
T/T-1			-19,3%	12,4%	7,7%	-3,9%	3,1%	4,9%	
Groothandel	46	307.497	270.202	314.893	352.821	365.770	362.710	365.652	18,9%
T/T-1			-12,1%	16,5%	12,0%	3,7%	-0,8%	0,8%	
Detailhandel	47	77.646	78.957	84.227	86.734	88.781	90.002	91.288	17,6%
T/T-1			1,7%	6,7%	3,0%	2,4%	1,4%	1,4%	
Totaal	45-47	476.062	422.548	481.635	528.390	539.944	540.736	549.306	15,4%
T/T-1			-11,2%	14,0%	9,7%	2,2%	0,1%	1,6%	

*In miljoen euro en in groeipercentage ten opzichte van het jaar ervoor

Bron: AD Statistiek - Statistics Belgium, voorlopige gegevens

Handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)

De sector 45 "Handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen" noteerde een verdere versnelling van de groei van zijn omzet op jaarbasis in 2014 (+4,9% tegenover +3,1% in 2013) met een totale verkoop van 92,4 miljard euro. De sector heeft zeer uitgesproken verkoopdalingen gekend in 2009 (-19,3%) en meer gematigde in 2012 (-3,9%). Deze bedrijfstak bestaat hoofdzakelijk uit twee subsectoren. Zo boekte de subsector 45.1 "Handel in voertuigen", de meest invloedrijke sector in termen van gewicht, een omzetstijging van 7,7% in 2014 (een duidelijke versnelling ten opzichte van de 1,7% die werd opgetekend in 2013), terwijl de subsector 45.3 "Handel in onderdelen en accessoires van motorvoertuigen" een daling met 1,5% toonde over deze periode (tegenover 8,7% in 2013). De subsector 45.2 "Onderhoud en reparatie van motorvoertuigen", van geringer belang, heeft ook minder goede prestaties opgetekend in 2014 (-5,4% tegenover +2% in 2013).

⁴ Een onderverdeling volgens de NACE-codes tot 3 cijfers is beschikbaar in de bijlage

Groothandel, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)

De sector 46 "Groothandel, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen" (doorgaans "Groothandel" genoemd) boekte een lichte omzetstijging in 2014 (+0,8% op jaarbasis tegenover -0,8% in 2013) om uit te komen op 365,7 miljard euro. Deze sector had gestage groeitempo's getoond in 2010 (+16,5%) en 2011 (+12%), met name te wijten aan de resultaten van de belangrijkste subsector, 46.7 "Andere gespecialiseerde groothandel" (meer bepaald de groothandel in brandstof waar de daling van de prijzen van de energiegrondstoffen werd gevoeld), die niet voortgezet konden worden in 2014 (+ 0,2%).

De subsector 46.4 "Groothandel in consumentenartikelen", tweede in volgorde van gewicht, heeft een verkoopstijging van 3,6% gekend in 2014, in tegenstelling tot de evolutie in 2013 (-3,2%). De positieve ontwikkeling van de verkoop van 46.46 "Groothandel in farmaceutische producten" is voornamelijk verantwoordelijk voor deze stijging (+3,9%).

In de derde subsector, namelijk 46.3 "Groothandel in voedings- en genotmiddelen" was de omzetgroei meer bescheiden in 2014 (+0,7% tegenover +5,7% in 2013), mede als gevolg van een lagere omzet in de subsectoren 46.31 "Groothandel in groenten en fruit" (-3,5% tegenover +12,6% in 2013, met name vanwege een daling van de prijzen van onverwerkte voedingsmiddelen) en 46.32 "Groothandel in vlees en vleesproducten"⁵ (-8,6% tegenover -4,6% in 2013). De daling in deze subsector wordt verklaard door een daling van de prijzen van bepaalde soorten vlees en door de supermarkten die zich rechtstreeks bevoorraden bij de industrie waardoor het aantal betrokkenen in de keten vermindert.

De verkoop in de subsector 46.39 "Niet-gespecialiseerde groothandel in voedings- en genotmiddelen" (-0,1% tegenover 8,8% in 2013) stagneerde. De subsector 46.35 "Groothandel in tabaksproducten" trok daarentegen de hele sector omhoog (+16,4% in 2014 tegenover 1,6% een jaar eerder).

Detailhandel, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (47)

Het jaarlijkse groeitempo van de omzet van de sector 47 "Detailhandel, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen" (doorgaans "Detailhandel" genoemd) stabiliseerde op 1,4% in 2014 in vergelijking met 2013, wat overeenkomt met een verkoop van 91,3 miljard euro. Dit is echter een minder aanzienlijke stijging in vergelijking met de variaties die werden waargenomen tussen 2009 en 2012.

De dominante subsector, 47.1 "Detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels" boekte een lichte stijging van het jaarlijkse groeitempo van de verkoop (3,5% tegenover 2,4% in 2013). Over het algemeen is de omzet van deze subsector gestaag gegroeid in de periode 2009-2014. Deze subsector bestaat hoofdzakelijk uit de subsector 47.11 "Detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels waarbij voedings- en genotmiddelen overheersen", waartoe de superettes en supermarkten behoren. Sinds 2008 is de omzet met 27,7% gestegen.

⁵ Ondernemingen die actief zijn in de groothandel in vlees hebben gediversifieerde activiteiten en er kunnen veranderingen van NACE-code optreden die de resultaten beïnvloeden.

De tweede subsector in termen van gewicht, de 47.7 "Detailhandel in andere artikelen in gespecialiseerde winkels" kende een omzetvertraging; het jaarlijks tempo liep terug van 1,7% in 2013 naar 1,2% in 2014. De subsector 47.71 "Detailhandel in kleding in gespecialiseerde winkels" groeide met 4,7% (tegenover 3,6% in 2013). De subsector 47.73 "Apothekers in gespecialiseerde winkels" werd opnieuw positief (0,3% in 2014 tegenover -0,9% een jaar eerder), terwijl de subsector 47.78 "Overige detailhandel in nieuwe artikelen in gespecialiseerde winkels" een verkoopdaling van 16,2% toonde (tegenover +3,4% in 2013). De kledingsector tekende een omzetgroei op in 2014 (4,7% voor kleding (47.1) en 2,4% voor schoeisel (47.2)).

De subsector 47.5 "Detailhandel in andere consumentenartikelen in gespecialiseerde winkels" boekte een omzetzak in 2014 (-0,4% op jaarbasis), die echter minder uitgesproken was dan in 2013 (-1,7%). Een jaarlijkse verkoopdaling werd waargenomen in de subsector 47.52 "Detailhandel in ijzerwaren, verf en glas in gespecialiseerde winkels" (-2,8% tegenover 0,6% in 2013). Deze twee jaar contrasteren met de groeicijfers die werden opgetekend in de periode 2010-2012 (tussen 4,4% en 6,6%). In 2014 keerde de subsector 47.59 "Detailhandel in meubelen, verlichtingsbenodigdheden en andere huishoudelijke artikelen in gespecialiseerde winkels" terug naar een positieve groei, gaande van -2,4% in 2013 naar 1,6% in 2014.

De subsector 47.54 "Detailhandel in elektrische huishoudapparaten in gespecialiseerde winkels" toonde weer positieve groeicijfers in 2014 (+4,8%), na twee opeenvolgende jaren van teruggang.

De subsector 47.2 "Detailhandel in voedings- en genotmiddelen in gespecialiseerde winkels" zag zijn verkoop in 2014 dalen als gevolg van een uitgesproken krimp in de subsector 47.25 "Detailhandel in dranken in gespecialiseerde winkels" (-11,4% in 2014 tegenover -0,9% in 2013) en een geringere stijging van de subsector 47.22 "Detailhandel in vlees en vleesproducten in gespecialiseerde winkels" (0,5% in 2014 tegenover 1,2% in 2013). Sinds 2012 is de verkoop van de detailhandel in voedings- en genotmiddelen minder dynamisch dan de verkoop van de "Detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels waarbij voedings- en genotmiddelen overheersen" (47.11). De verhouding tussen de omzet in 2014 van 47.2 en 47.1 is 12,9% (tegenover 14,8% in 2008), als gevolg van een verlies van marktaandeel van de gespecialiseerde winkels ten voordele van de grote distributieketens.

De omzetzak in de subsector 47.6 "Detailhandel in cultuur- en recreatieartikelen in gespecialiseerde winkels" zet zich voort met een derde opeenvolgende daling (-2,3% in 2014 tegenover -3,9% in 2013 en -6,2% in 2012), die echter werd ingedijkt door de opleving van de verkoop in de subsector 47.64 "Detailhandel in sportartikelen in gespecialiseerde winkels" en in de subsector 47.65 "Detailhandel in spellen en speelgoed in gespecialiseerde winkels". De subsector 47.62 "Detailhandel in kranten en kantoorbehoeften in gespecialiseerde winkels" trekt echter de hele subsector 47.6 subsector omlaag met een verkoopdaling van 20% sinds 2011.

Wegens een verandering in de consumptiegewoonten voor muziek- en videoproducten zag de subsector 47.63 "Detailhandel in audio- en video-opnamen in gespecialiseerde winkels" zijn omzet krimpen met 72% tussen 2008 en 2014.

In de subsector 47.9 "Detailhandel, niet in winkels en exclusief markt- en straathandel" is de verkoop met 16,6% teruggevloeid op jaarbasis als gevolg van de duidelijke krimp in de subsector 47.99 "Overige detailhandel, niet in winkels en exclusief markt- en straathandel" (-33,9% in 2014), die niet volledig gecompenseerd kon worden door de omzetzijging in de subsector 47.91 "Detailhandel via postorderbedrijven of via internet" die 13,7% bereikte op jaarbasis, hetgeen de gestage groeitempo's van de vorige jaren bevestigt.

Opgemerkt moet worden dat de ontwikkeling van de elektronische handel van de grote winkelketens niet opgenomen is in deze NACE-code. De omzet gegenereerd door de verkoop via online shops van gespecialiseerde en niet-gespecialiseerde winkels die over een fysieke winkel beschikken (bv. VANDEN BORRE) wordt immers opgenomen in de belangrijkste NACE-code van de keten. De subsector 47.91 "Detailhandel via postorderbedrijven of via internet" wordt voornamelijk vertegenwoordigd door ondernemingen die actief zijn in postorderverkoop, met name via een catalogus (bv. la Redoute).

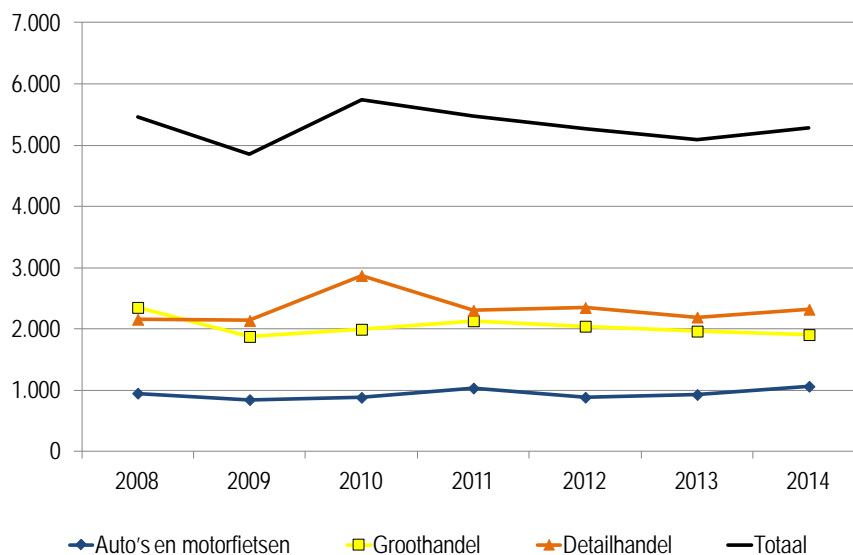
Na vijf opeenvolgende jaren van daling ziet de sector van de "Detailhandel in ICT-apparatuur in gespecialiseerde winkels" zijn omzet stijgen met 3,7% in 2014, maar dalen met 15,7% ten opzichte van het niveau van 2008.

De "markt- en straathandel" toont een mooie verkoopdynamiek en stijgt met 4,7% in 2014 (+21% sinds 2008). Het relatieve gewicht van deze subsector in de totale omzet is echter marginaal.

3.3 Investerings volgens de btw-gegevens

De investeringen⁶ in de hele sector van de handel zijn vanaf 2014 weer beginnen te stijgen, na drie opeenvolgende jaren van daling. Na de opleving van de investeringen in 2010 daalden de investeringen in de sector van de handel immers tussen 2011 en 2013, met evenwel verschillen in omvang tussen de drie sectoren. Het jaar 2010 werd gekenmerkt door een duidelijke versnelling van de aankoop van activa in de sector 47 "Detailhandel" gevolgd door een krimp in 2011. Vanaf 2008 stegen de investeringen in de "Verkoop en reparatie van voertuigen" (+11,9%) en in de "Detailhandel" (+7,6%), maar daalden in de "Groothandel" (-18,9%).

Grafiek 3-5: Investerings in de handel (in miljoenen euro)

Bron: AD Statistiek - Statistics Belgium

⁶ De statistieken van de uitgaven inzake investeringen zijn cyclisch en kunnen belangrijke en specifieke investeringen vastleggen waardoor het volgende jaar de facto dalende basiseffecten gegenereerd worden.

Tabel 3-2: Totaal investeringen

(in miljoen euro's, verandering* in %)	NACE-code	Investerings							
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014/2008
Auto's en motorfietsen	45	949	844	881	1.033	883	927	1.062	11,9%
T/T-1			-11,0%	4,3%	17,3%	-14,6%	5,1%	14,5%	
Groothandel	46	2.350	1.876	1.993	2.131	2.043	1.963	1.906	-18,9%
T/T-1			-20,2%	6,2%	6,9%	-4,1%	-3,9%	-2,9%	
Detailhandel	47	2.156	2.137	2.871	2.303	2.348	2.192	2.320	7,6%
T/T-1			-0,9%	34,3%	-19,8%	2,0%	-6,7%	5,8%	
Totaal	45-47	5.456	4.857	5.744	5.467	5.274	5.082	5.288	-3,1%
T/T-1			-11,0%	18,3%	-4,8%	-3,5%	-3,6%	4,0%	

*In miljoen euro en in groeipercantage ten opzichte van het jaar ervoor
Bron: AD Statistiek - Statistics Belgium, voorlopige gegevens

Handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)

Na een forse inkrimping in 2012 (-14,6% op jaarbasis), zijn de investeringen in deze sector weer beginnen te stijgen in 2013 (+5,1%) en in 2014 (+14,5%). Deze dynamiek wordt verklaard door het herstel van de uitgaven in de subsectoren 45.1 "Handel in motorvoertuigen" (+19,4% tegenover +8,2% een jaar eerder) en 45.2 "Onderhoud en reparatie van motorvoertuigen" (+5,3% tegenover -2%). Een inkrimping van de aankoop van activa werd echter waargenomen in de subsector 45.3 "Handel in onderdelen en accessoires van motorvoertuigen" (-7,2% tegenover -0,3%).

Groothandel, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)

Voor het derde opeenvolgende jaar, vooral in de subsectoren 46.6 "Groothandel in andere machines en werktuigen en toebehoren" (-11%) en 46.7 "Andere gespecialiseerde groothandel" (-10,6%), heeft de subsector van de groothandel zijn investeringen verminderd in 2014 (-2,9%).

De uitgaven inzake activa stegen met 4,9% in de subsector 46.4 "Groothandel in consumentenartikelen" (na een daling van 14,9% in 2013) en met 8% in de subsector 46.3 "Groothandel in voedings- en genotmiddelen", mede dankzij investeringen in de subsector 46.31 "Groothandel in groenten en fruit" en 46.38 "Groothandel in andere voedingsmiddelen, vis en schaal- en weekdieren daaronder begrepen".

De investeringen daalden met 2,7% in 2014 in de subsector 46.1 "Handelsbemiddeling" voor het vierde opeenvolgende jaar terwijl ze weer in stijgende lijn gingen in de subsector 46.2 "Groothandel in landbouwproducten en levende dieren" (+10,3% in 2014 tegenover -10,3% in 2013 en -7,9% in 2012).

De subsector 46.5 "Groothandel in informatie- en communicatieapparatuur" heeft na twee opeenvolgende jaren van stijging zijn investeringen verminderd in 2014 (-35,3% jaar op jaar). De teruggang sinds 2008 is aanzienlijk (-58,3%).

Detailhandel, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (47)

Na een daling van de investeringen in 2013 (-6,7% op jaarbasis), gingen deze in 2014 weer in stijgende lijn (+5,8%) in de sector van de detailhandel, vooral onder impuls van de uitgaven in de invloedrijkste subsector, 47.1 "Detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels", met een duidelijke groei in de aankopen van activa (17,1%), na evenwel een teruggang in 2013 (-14,7%).

De investeringen in de subsector 47.2 "Detailhandel in voedings- en genotmiddelen in gespecialiseerde winkels" zijn voor het derde opeenvolgende jaar gedaald (-7,6% in 2012, -3,3% in 2013 en -6,8% in 2014).

De daling van de investeringen in de subsector 47.4 "Detailhandel in ICT-apparatuur in gespecialiseerde winkels" bedroeg -7,4% in 2014 ten opzichte van 2013 en -43,8% ten opzichte van 2008, in lijn met de daling die werd waargenomen in de groothandel van dergelijke producten.

De subsector 47.5 "Detailhandel in andere consumentenartikelen in gespecialiseerde winkels" heeft meer geïnvesteerd in 2014 dan in 2013 (+17% tegenover -10,4%). Sinds 2008 is de groei van de investeringen echter zwak.

De subsector 47.6 "Detailhandel in cultuur- en recreatieartikelen in gespecialiseerde winkels" deed eveneens minder investeringen in 2014 (-11,3%), overeenkomstig met een daling van 35,7% sinds 2008.

De subsector 47.7 "Detailhandel in andere artikelen in gespecialiseerde winkels" heeft nieuwe investeringen uitgevoerd in 2014 (+1,3%), waardoor de negatieve trend van de jaren 2012 (-5,2%) en 2013 (-1,7%) wordt gekeerd.

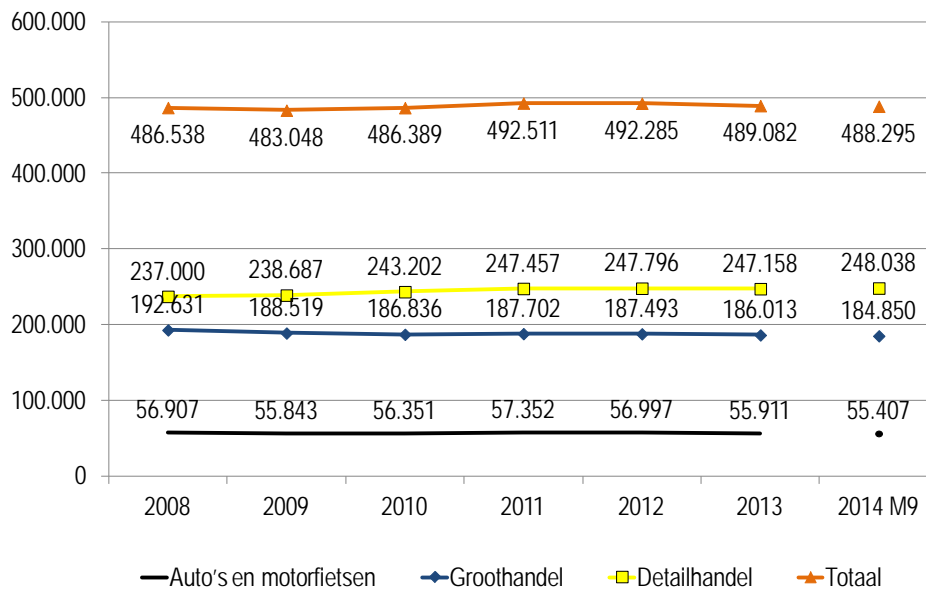
De subsector 47.9 "Detailhandel, niet in winkels en exclusief markt- en straathandel" heeft zijn investeringen verminderd in 2014 (-5,4%), maar de stijging sinds 2008 is aanzienlijk (+49,8%).

3.4 Tewerkstelling

Het aantal arbeidsplaatsen⁷ in de hele sector van de handel is vrijwel gestabiliseerd in de periode 2008-2013 gaande van 486.538 plaatsen in 2008 naar 489.082 plaatsen in 2013, met evenwel een piek in 2011 en 2012. Een lichte daling werd opgetekend in de eerste negen maanden van 2014 ten opzichte van het gemiddelde van 2013, met name vanwege een daling van de tewerkstelling in de groothandel.

⁷ Gecentraliseerde gegevens

Grafiek 3-6: Aantal arbeidsplaatsen in de handel

Bron: Gecentraliseerde statistieken RSZ, in arbeidsplaatsen

Tabel 3-3: Aantal arbeidsplaatsen in de handel

	Nace code	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014T3
Auto's en motorfietsen	45	56.907	55.843	56.351	57.352	56.997	55.911	55.279
			-1,9%	0,9%	1,8%	-0,6%	-1,9%	-1,1%
Groothandel	46	192.631	188.519	186.836	187.702	187.493	186.013	184.774
			-2,1%	-0,9%	0,5%	-0,1%	-0,8%	-0,7%
Detailhandel	47	237.000	238.687	243.202	247.457	247.796	247.158	248.868
			0,7%	1,9%	1,7%	0,1%	-0,3%	1,3%
Totaal	45-47	486.538	483.048	486.389	492.511	492.285	489.082	488.921
			-0,7%	0,7%	1,3%	0,0%	-0,7%	0,3%

Het opgegeven percentage toont het verloop ten opzichte van de voorgaande periode.

Bron: Gecentraliseerde statistieken RSZ, in arbeidsplaatsen

Handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)

In de periode 2008-2013 heeft de sector 45 "Handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen" 1.500 arbeidsplaatsen verloren. De tewerkstelling in deze sector kent een neerwaartse trend en bleef verslechteren gedurende 2014 om uit te komen op 55.279 arbeidsplaatsen in het derde kwartaal van 2014. De subsector 45.1 "Handel in motorvoertuigen" verklaart dit evolutieprofiel. Tussen het eerste kwartaal van 2008 en het derde kwartaal van 2014 gingen hier immers 2.494 arbeidsplaatsen verloren, wat neerkomt op een daling van 7,5%. In de loop van het derde kwartaal van 2014 gingen 687 banen verloren ten opzichte van dezelfde periode in 2013.

Groothandel, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)

De sector **46 "Groothandel, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen"** heeft ook een neerwaartse trend vertoond in de periode 2008-2013. Het personeelsbestand van de sector daalde met 3,4%, om van 192.631 banen in 2008 naar 186.013 banen te gaan, goed voor een verlies van 6.618 arbeidsplaatsen in deze sector. In het derde kwartaal van 2014 was de sector goed voor 184.774 directe arbeidsplaatsen, wat een krimp van 0,1% vertegenwoordigt ten opzichte van het derde kwartaal 2013. Tussen het eerste kwartaal van 2008 tot het derde kwartaal van 2014 gingen 7.899 banen verloren, wat neerkomt op een krimp van meer dan 4,1%. De variaties opgetekend in de subsectoren die het meest invloedrijk zijn in termen van gewicht, namelijk **46.4 "Groothandel in consumentenartikelen"** (-4.731 banen, ofwel -8,7%) en **46.6 "Groothandel in andere machines en werktuigen en toebehoren"** (-2.431 banen, ofwel -5,7%) verklaren hoofdzakelijk deze dalende trend.

Met uitzondering van de subsector **46.7 "Andere gespecialiseerde groothandel"** hebben alle subsectoren van de groothandel banen verloren tussen het derde kwartaal van 2014 en het overeenkomstige kwartaal van 2013 toen de tewerkstelling terugliep met 1.237 personen.

Detailhandel, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (47)

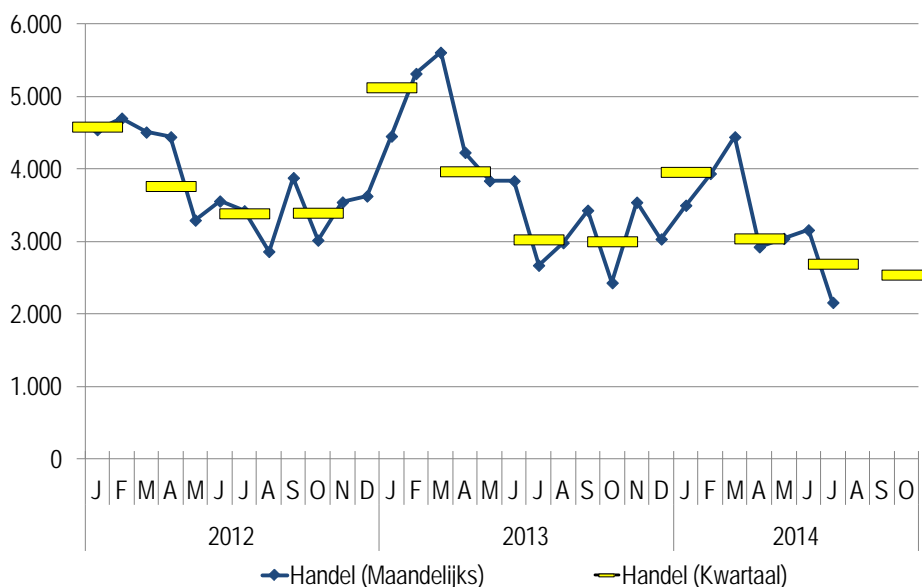
De sector **47 "Detailhandel, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen e motorfietsen"** wordt gekenmerkt door een groot aantal directe banen dat door de jaren heen gunstig geëvolueerd is. Aan het eind van het derde kwartaal van 2014 telde deze sector 248.868 arbeidsplaatsen, een stijging van 5,5% ten opzichte van het eerste kwartaal van 2008 die overeenkomt met 12.870 extra banen.

De banen werden voornamelijk gecreëerd in de volgende twee subsectoren: **47.1 "Detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels"** (+6.119 arbeidsplaatsen) en **47.7 "Detailhandel in andere artikelen in gespecialiseerde winkels"** (+6.358).

In vergelijking met het overeenkomstige kwartaal van 2013 hebben deze twee subsectoren samen 3.727 directe banen (respectievelijk 2.404 en 1.323) gecreëerd in het derde kwartaal 2014.

3.5 Tijdelijke werkloosheid in de handel

Grafiek 3-7: Tijdelijke werkloosheid in de handel⁸

Bron: Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, in VTE

Het aantal voltijdsequivalenten (VTE) dat gebruik maakt van het stelsel van tijdelijke werkloosheid, hetgeen seizoenschommelingen vertoont⁹, is in 2014 afgenomen ten opzichte van 2013, om het laagste niveau te bereiken sinds 2012. Gemiddeld is het aantal VTE dat gebruik maakte van het stelsel van tijdelijke werkloosheid met 2.887 gedaald tussen 2014 en 2013.

Alle kwartalen van 2014 tekenden een daling van de tijdelijke werkloosheid op in vergelijking met de overeenkomstige periode van 2013.

In het vierde kwartaal van 2014 nam het aantal tijdelijk werklozen af met 480 personen om 2.545 VTE te bereiken, het laagste niveau sinds 2012. Vanwege de verhoogde arbeidsvraag in het kader van de eindejaarsfeesten wordt in het laatste kwartaal systematisch een daling van de tijdelijke werkloosheid opgetekend.

⁸ Volgens de RSZ is de titel van de categorie: Groothandel / Recuperatie/ Handelsbemiddelaars / Detailhandel.

⁹ De tijdelijke werkloosheid kent een seizoensgebonden verloop. Het gebruik van tijdelijke werkloosheid stijgt in het eerste kwartaal van het jaar, terwijl het in het derde kwartaal het laagste peil bereikt. Deze indicator dient dan ook van jaar tot jaar bekeken te worden.

3.6 Ondernemerschap

3.6.1 Oprichtingen en stopzettingen van ondernemingen

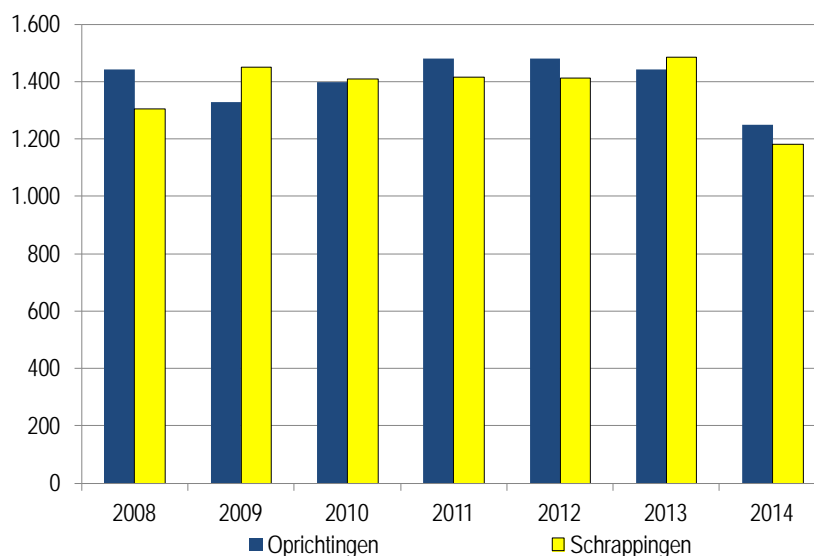
De sector van de handel heeft ondernemingen verloren in 2014 (-879) en 2013 (-906) nadat er zich nieuwe ondernemingen¹⁰ vestigden in 2011 en 2012. Het is vooral de sector van de groothandel die het hoogste aantal stopzettingen optekende in 2014, waardoor het totale aantal btw-plichtigen met 800 eenheden verminderde op jaarbasis.

Handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)

Het oprichtingssaldo is positief in 2014. 1.249 ondernemingen (waarvan er 208 opnieuw btw-plichtig werden) werden opgericht in deze sector in 2014, terwijl 1.180 werden stopgezet, waardoor het aantal btw-plichtigen 23.681 bedroeg op 31 december 2014. De groei van het aantal ondernemingen wordt bijna volledig verklaard door de subsector **45.2 "Onderhoud en reparatie van motorvoertuigen"** (10.491 actieve ondernemingen), die steeg met 78 eenheden.

De subsector **45.1 "Handel in motorvoertuigen"** (9.186 actieve ondernemingen) tekende gelijkaardige oprichtings- (500) en stopzettingbewegingen (502) op in 2014.

Grafiek 3-8: Oprichtingen en stopzettingen van ondernemingen in de sector 45

Bron: AD Statistiek - Statistics Belgium

¹⁰Het verschil tussen de bedrijven die werden opgericht en de bedrijven die hun activiteiten hebben stopgezet, is positief. Er is sprake van een nettocreatie van ondernemingen.

Groothandel, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)

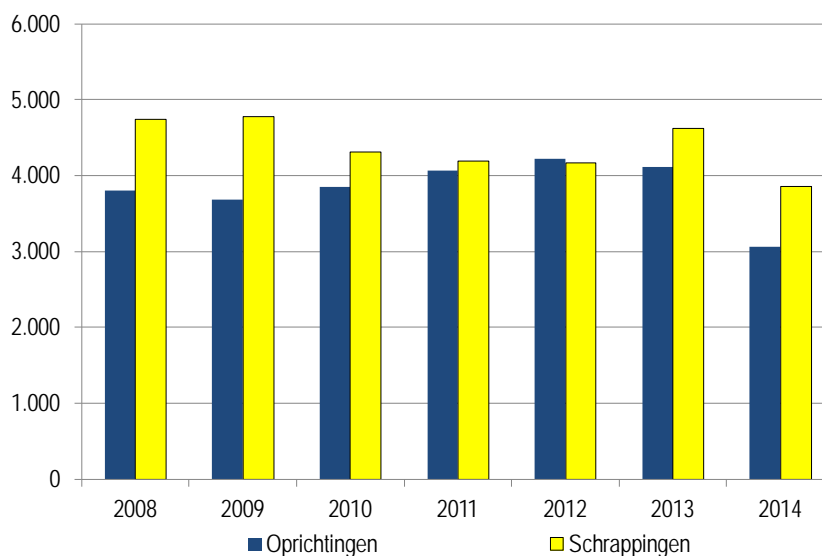
De sector van de "Groothandel" telde 58.227 ondernemingen in 2014 en heeft zoals elk jaar (behalve in 2012) ondernemingen verloren (-800 jaarop-jaar). De gecumuleerde nettodaling sinds 2008 bedraagt 4.189 ondernemingen. Alle subsectoren (NACE 3-digits) zijn achteruitgegaan op jaarbasis en bijna de helft van de daling die in 2014 werd waargenomen, is afkomstig van de subsector **46.1 "Handelsbemiddeling"** (-335) en meer bepaald van de subsector 46.18 "Handelsbemiddeling gespecialiseerd in andere goederen" (-249). Deze resultaten contrasteren met de nettocreaties in de twee vorige jaren. Het aantal btw-plichtigen in de subsector 46.1 "Handelsbemiddeling" daalde sinds 2008 met 1.407 eenheden om 17.592 eenheden te bereiken.

De subsector **46.4 "Groothandel in consumentenartikelen"** heeft ook duidelijke verliezen van ondernemingen opgetekend in 2014, zowel op jaarbasis (-143) als sinds 2008 (-1.274).

Twee andere subsectoren zagen het aantal btw-plichtigen terugvallen zowel jaar op jaar (zij het in zeer bescheiden mate) als sinds 2008. Het aantal ondernemingen dat actief is in de subsector **46.3 "Groothandel in voedings- en genotmiddelen"** daalde met 442 in 6 jaar tijd tegenover -503 in de subsector **46.6 "Groothandel in andere machines en werktuigen en toebehoren"**.

Deze verschillende resultaten verklaren de daling van de tewerkstelling in de groothandel waarvan sprake was in de vorige paragraaf.

Grafiek 3-9: Oprichtingen en stopzettingen van ondernemingen in de sector 46

Bron: AD Statistiek - Statistics Belgium

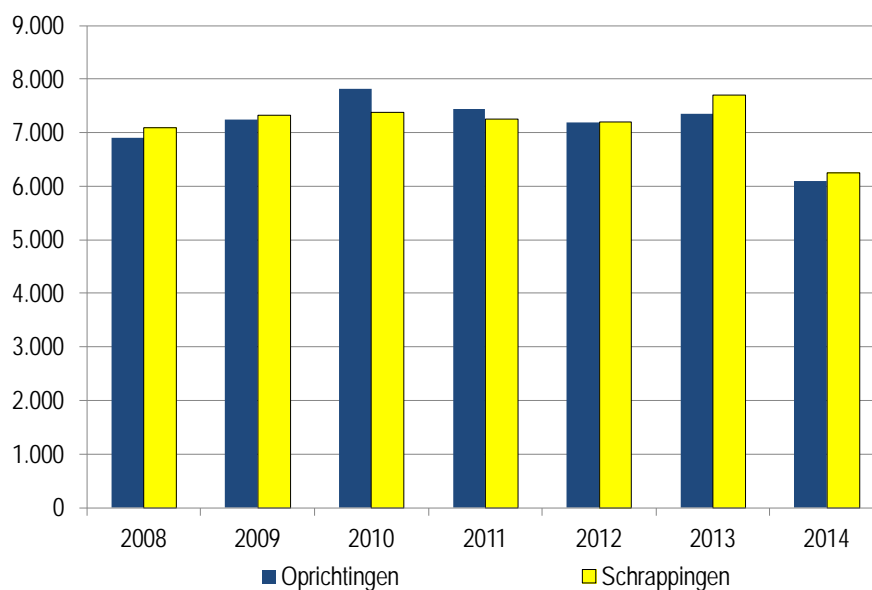
Detailhandel, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (47)

Het aantal ondernemingen dat actief is in de sector **47 "Detailhandel, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen"** bedroeg 93.169 in 2014, hetgeen neerkomt op een daling met 172 ondernemingen op jaarbasis en met 406 eenheden in 6 jaar tijd. Het aantal btw-plichtigen blijft relatief stabiel over de jaren, maar verhuult verschillen tussen de subsectoren.

Het aantal nettocreaties van ondernemingen in 2014 in de subsector 47.1 "Detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels" is bijna nul, de stopzettingen (637) compenseren de oprichtingen (638). In de subsector 47.2 "Detailhandel in voedings- en genotmiddelen in gespecialiseerde winkels", nam het aantal ondernemingen af: 11.805 BTW-plichtige ondernemingen in 2014, tegenover 11.921 in 2013 en 12.334 in 2008.

in de subsector 47.9 "Detailhandel, niet in winkels en exclusief markt- en straathandel" daarentegen, die systematisch een toename van zijn populatie vertoont, zijn er 401 nettocreaties, wat het totaal vestigt op 5.279 ondernemingen in 2014 tegenover 2.663 vestigingen in 2008 (voornamelijk ondernemingen met verkoop op afstand). De subsector 47.8 "Markt- en straathandel" ziet ook het aantal btw-plichtigen vooruitgaan op jaarbasis (met een netto-creatie van +2.436 eenheden sinds 2008).

Grafiek 3-10: Oprichtingen en stopzettingen van ondernemingen in de sector 47

Bron: AD Statistiek - Statistics Belgium

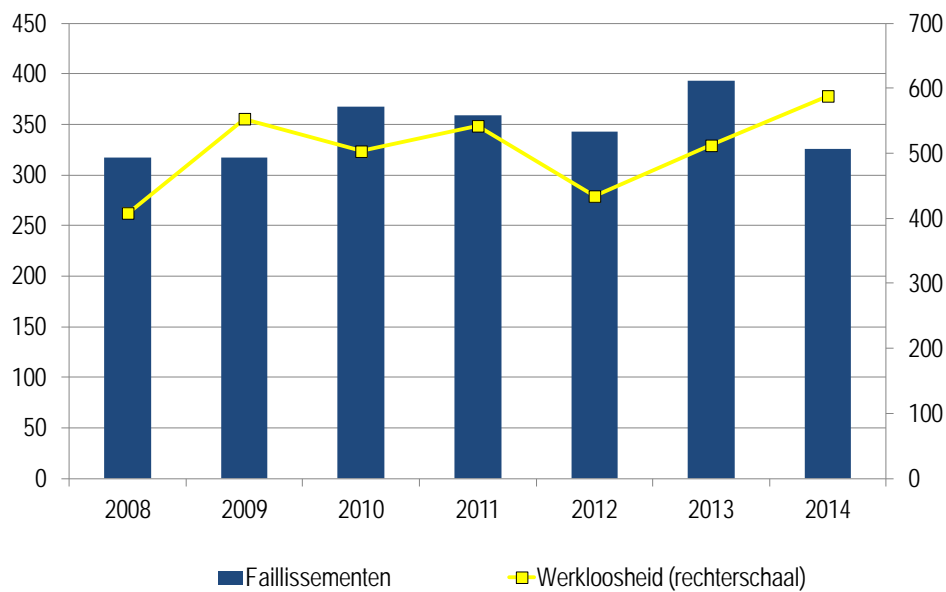
3.6.2 Faillissementen van ondernemingen en banenverlies als gevolg van de faillissementen

In 2014 tekende de hele sector van de handel 2.766 faillissementen op, een daling van 7,6% ten opzichte van 2013, dat het hoogste aantal faillissementen kende in de periode 2008-2014 (namelijk 2.993 faillissementen). Ter vergelijking, de faillissementen daalden met 8,7% in 2014 voor de gehele Belgische economie.

De sector "Handel in en reparatie van voertuigen" tekende de sterkste daling van faillissementen op in 2014 (-17,0%), gevolgd door de sector "Detailhandel" (-9,0%). De daling van het aantal faillissementen in de "Groothandel" was meer beperkt (-0,9%) in deze periode.

Handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)

Grafiek 3-11: Faillissementen en banenverlies in de sector 45

Bron: AD Statistiek - Statistics Belgium

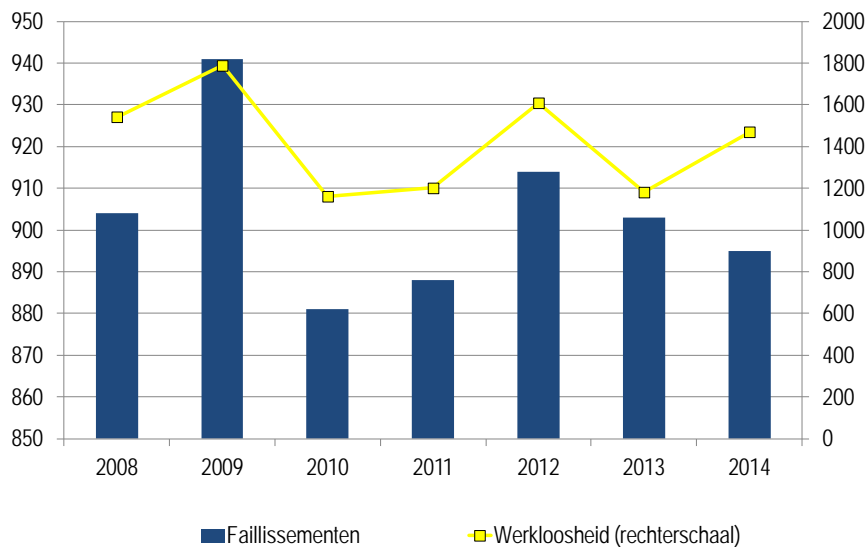
Het aantal faillissementen daalde lichtjes in de subsector 45 "Handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen" in 2014 ten opzichte van 2013 (-17% of 67 faillissementen minder) en bereikte zijn laagste niveau sinds 2010. In de periode 2008-2014 werd een piek waargenomen in 2013.

Het aantal directe arbeidsplaatsen dat verloren ging als gevolg van deze faillissementen is lichtjes toegenomen in 2014 om 588 te bereiken, het hoogste niveau dat opgetekend is sinds 2008.

Het zijn vooral de subsectoren 45.1 "Handel in motorvoertuigen" en 45.2 "Onderhoud en reparatie van motorvoertuigen", die het hoogste aantal faillissementen optekenden in 2014 met respectievelijk 150 en 132 faillissementen, waardoor respectievelijk 251 en 173 banen verloren gingen. Het aantal faillissementen was minder aanzienlijk in de subsector 45.3 "Handel in onderdelen en accessoires van motorvoertuigen" (26 ondernemingen), maar het banenverlies was groter (147 banen).

Groothandel, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)

Grafiek 3-12: Faillissementen en banenverlies in de sector 46

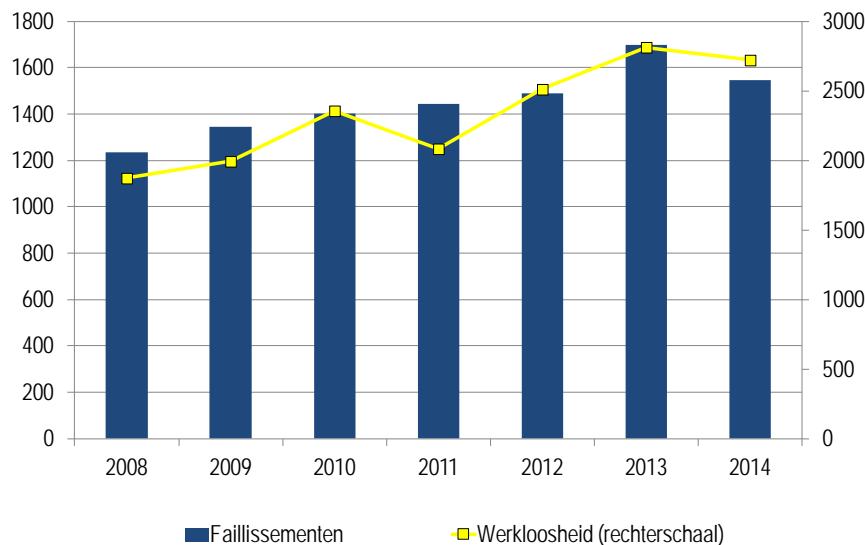
Bron: AD Statistiek - Statistics Belgium

In 2014 werden 895 faillissementen opgetekend (-0,9% jaar op jaar) in de groothandel waardoor 1.470 banen verloren gingen, een duidelijke stijging ten opzichte van 2013 (+24,5% of 289 banen meer), zonder echter de piek van 1.609 verloren banen te bereiken die opgetekend werd in 2012.

De toename van het banenverlies in 2014 is afkomstig van twee subsectoren 46.3 "Groothandel in voedings- en genotmiddelen" en 46.6 "Groothandel in andere machines en werktuigen en toebehoren" waarvan de faillissementen geleid hebben tot de verdwijning van respectievelijk 129 en 189 banen.

Detailhandel, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (47)

Grafiek 3-13: Faillissementen en banenverlies in de sector 47

Bron: AD Statistiek - Statistics Belgium

De sector van de detailhandel heeft daarentegen een gunstigere ontwikkeling gekend in 2014 dan in 2013 op het gebied van faillissementen en banenverlies, hoewel de cijfers zich nog steeds op een hoog niveau situeren.

Zo werden er 1.545 faillissementen opgetekend in 2014, goed voor een verlies van 2.720 banen.

Met uitzondering van de subsectoren 47.4 "Detailhandel in ICT-apparatuur in gespecialiseerde winkels" (+68 verloren banen op een totaal van 250) en 47.7 "Detailhandel in andere artikelen in gespecialiseerde winkels" (+396 verloren banen op een totaal van 1253) hebben de andere subsectoren in 2014 een daling opgetekend in het aantal verloren banen ten opzichte van 2013. Zo werden in 2014 204 ondernemingen failliet verklaard in de sector 47.2 "Detailhandel in voedings- en genotmiddelen in gespecialiseerde winkels", waardoor 254 banen verdwenen en in de subsector 47.1 "Detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels" gingen 258 ondernemingen en 371 directe banen verloren. In deze sector worden vooral niet-gespecialiseerde winkels die overwegend voedingsmiddelen verkopen getroffen.

3.7 Belangrijkste vaststellingen in de sectoren

Vertrouwen

Het ondernemingsklimaat in de handel is verslechterd sinds april 2014 na de neerwaartse prognoses met betrekking tot zowel de vraag als de orders. Hoewel een duidelijke verbetering van het vertrouwen kon worden waargenomen in februari en maart 2015, blijven de prognoses voor de tewerkstelling een lichtjes dalende trend vertonen.

Het vertrouwen is minder positief in alle bedrijfstakken sinds het tweede kwartaal van 2014. Voedingsmiddelen en textielartikelen vertonen echter een minder uitgesproken daling.

Het vertrouwen in de handel van elektrische en elektronische apparaten heeft zich naar een lager niveau verplaatst dan dat in de andere subsectoren.

Omzet

In 2014 bedroeg de omzet die werd geboekt door de drie sectoren waaruit de "Handel" bestaat 549 miljard euro, een stijging van 1,6% ten opzichte van het jaar voordien, maar in een trager tempo dan in de periode 2008-2014.

De sector 45 "Handel in en reparatie van motorvoertuigen in motorfietsen" tekende een nieuwe versnelling van zijn omzetgroei op jaarbasis op in 2014 (+4,9% tegenover +3,1% in 2013) met een totale verkoop van 92,4 miljard euro.

De sector 46 "Groothandel" boekte een lichte omzetstijging in 2014 (+0,8% op jaarbasis tegenover -0,8% in 2013) om 365,7 miljard euro te bereiken. Deze sector had een gestage groei geboekt in 2010 (+16,5%) en 2011 (+12%), vooral dankzij de resultaten van de belangrijkste subsector, 46.7 "Overige gespecialiseerde groothandel", die niet voortgezet kon worden in 2014 (+0,2%).

De verkoop in de sector 47 "Detailhandel" (met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen) stabiliseerde op 1,4% in 2014 ten opzichte van 2013, wat overeenkomt met een bedrag van 91,3 miljard euro. Dit is echter een aanzienlijke stijging in vergelijking met de variaties die werden opgetekend tussen 2009 en 2012.

De verkoop in de dominante subsector 47.1 "Detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels" is jaar-op-jaar lichtjes toegenomen in 2014 (3,5% tegenover 2,4% in 2013). De subsector 47.5 "Detailhandel in andere consumentenartikelen in gespecialiseerde winkels" tekende een kleinere omzetsdaling op in 2014 (-0,4% op jaarbasis na -1,7% in 2013), terwijl de subsector 47.2 "Detailhandel in voedingsmiddelen in gespecialiseerde winkels" zijn verkoop zag dalen in 2014 (-1,2% tegenover +1,8% in 2013).

Investerings

De investeringen in de hele sector van de handel zijn in 2014 weer beginnen te stijgen, na drie opeenvolgende jaren van daling. Na een opleving in 2010 zijn de investeringen immers gedaald tussen 2011 en 2013, met evenwel verschillen in omvang tussen de drie sectoren. Het jaar 2010 werd gekenmerkt door een duidelijke versnelling van de aankopen van activa in de sector 47 "Detailhandel" gevolgd door een krimp in 2011.

Deze verbetering wordt verklaard door het herstel van de uitgaven in de subsectoren 45.1 "Handel in motorvoertuigen" (+19,4% in 2014 tegenover 8,2% een jaar eerder) en 45.2 "Onderhoud en reparatie van motorvoertuigen" (+5,3% tegenover -2%).

De groothandel heeft echter voor het derde opeenvolgende jaar zijn investeringen verminderd in 2014 (-2,9%), vooral in de subsectoren 46.6 "Groothandel in andere machines en werktuigen en toebehoren" (-11%) en 46.7 "Overige gespecialiseerde groothandel" (-10,6%).

De detailhandel heeft daarentegen aanzienlijke investeringen gedaan in 2014 (+5,8%) vooral onder impuls van de uitgaven in de invloedrijkste subsector, 47.1 "Detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels", met een duidelijke groei in de aankopen van activa (+17,1%). Hetzelfde geldt voor de subsector 47.5 "Detailhandel in andere consumentenartikelen in gespecialiseerde winkels" (+17%). Alle andere subsectoren tonen een stabilisatie of daling van de investeringen (-7,4% voor elektro in 2014 ten opzichte van 2013 en -44% ten opzichte van 2008, -11% voor de detailhandel in cultuur- en recreatieartikelen in 2014 ten opzichte van 2013, en -36% ten opzichte van 2008). Met een systematische daling van de investeringen sinds 2012, gecombineerd met de recente omzetzdaling waargenomen in 2014, blijkt dat de gespecialiseerde voedingswinkels aan terrein verliezen ten opzichte van de supermarkten.

Tewerkstelling

Het aantal arbeidsplaatsen¹¹ in de hele sector van de handel is vrijwel gestabiliseerd in de periode 2008-2013, van 486.538 banen in 2008 naar 489.082 banen in 2013, met evenwel een piek in 2011 en 2012. Een lichte inkrimping van de werkgelegenheid werd vastgesteld in de eerste negen maanden van 2014 ten opzichte van het gemiddelde van 2013, na een daling in de groothandel (-0,8%).

In de periode 2008-2013 verloor de sector 45 "Handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen" 1.500 arbeidsplaatsen en de tewerkstelling bleef verslechteren gedurende heel 2014.

De sector 46 "Groothandel, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen" kende een neerwaartse trend in de periode 2008-2013: het aantal arbeidsplaatsen verminderde met 3,4% om van 192.631 banen in 2008 naar 186.013 banen te gaan, dat wil zeggen een verlies van 6.618 arbeidsplaatsen.

De sector 47 "Detailhandel, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen" wordt gekenmerkt door een groot aantal directe banen dat door de jaren heen gunstig evolueerde. Aan het eind van het derde kwartaal van 2014 telde deze sector 248.868 arbeidsplaatsen, een stijging van 5,5% ten opzichte van het eerste kwartaal van 2008, goed voor 12.870 extra banen. De banen werden vooral gecreëerd in twee subsectoren: 47.1 "Detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels" (+6.119 arbeidsplaatsen) en 47.7 "Detailhandel in andere artikelen in gespecialiseerde winkels" (+6.358).

Het aantal voltijdsequivalenten (VTE) dat gebruik maakte van het stelsel van tijdelijke werkloosheid is in 2014 gedaald ten opzichte van 2013 om het laagste niveau te bereiken sinds 2012. Gemiddeld is het aantal VTE's dat gebruik maakt van dit stelsel in 2014 met 2.887 verminderd op jaarbasis.

¹¹ Gecentraliseerde gegevens

Oprichtingen en stopzettingen van bedrijven

De handel heeft meer ondernemingen verloren dan opgericht in 2014 (de variatie van het saldo is negatief met -879 eenheden) en in 2013 (-906) nadat er zich nieuwe ondernemingen vestigden in 2011 en 2012. De sector van de groothandel heeft het hoogste aantal stopzettingen opgetekend in 2014, waardoor het totale aantal btw-plichtigen met 800 eenheden is verminderd op jaarbasis.

Het oprichtingssaldo is positief in 2014 in de sector 45 "Handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen", waarin 1.249 ondernemingen (waarvan 208 opnieuw btw-plichtig werden) werden opgericht.

De sector van de groothandel telde 58.227 ondernemingen in 2014 en heeft zoals elk jaar (behalve in 2012) ondernemingen verloren (-800 jaar op jaarbasis of een gecumuleerd verlies van 4.189 eenheden sinds 2008).

Het aantal ondernemingen dat actief is in de sector 47 "Detailhandel, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen" is relatief stabiel gebleven door de jaren heen, maar verhuut verschillen tussen de subsectoren.

Faillissementen

In 2014 tekende de hele sector van de handel 2.766 faillissementen op, een daling van 7,6% ten opzichte van 2013 dat het grootste aantal mislukkingen optekende in de periode 2008-2014 (namelijk 2.993 faillissementen) opgenomen. Ter vergelijking, het aantal faillissementen daalde met 8,7% in 2014 voor de hele Belgische economie.

De sector 'Handel in en reparatie van voertuigen' toonde de sterkste daling van het aantal faillissementen in 2014 (-17,0%) gevolgd door de sector van de detailhandel (-9,0%). De daling van het aantal faillissementen in de groothandel daarentegen, was beperkter (-0,9%) in deze periode.

Tabel 3-4: Ontwikkeling van de belangrijkste economische indicatoren in de handel

Conjunctuur		45				46				47			
		2013	2014	Laatste beschikbare kwartaal		2013	2014	Laatste beschikbare kwartaal		2013	2014	Laatste beschikbare kwartaal	
Omzet	In miljoenen euro	88.025	92.366	24.153	2014T4	362.710	365.652	93.903	2014T4	90.002	91.288	24.818	2014T4
	<i>Evolutie t.o.v. voorgaande jaar</i>	3,1%	4,9%	3,2%		-0,8%	0,8%	1,3%		1,4%	1,4%	2,2%	
Investerings	In miljoenen euro	927	1.062	306	2014T4	1.963	1906	538	2014T4	2.192	2.320	662	2014T4
	<i>Evolutie t.o.v. voorgaande jaar</i>	5,1%	14,5%	18,9%		-3,9%	-2,9%	-10,9%		-6,7%	5,8%	-4,5%	
Tewerkstelling	Personen	55.911	-	55.279	2014T3	186.013	-	184.774	2014T3	247.158	-	248.868	2014T3
	<i>Evolutie t.o.v. voorgaande jaar</i>	-1,9%		-1,1%		-0,8%		-0,7%		-0,3%		1,3%	
Oprichtingen	Aantal	1.441	1.249	-		4.113	3060	-		7.350	6.099	-	
	<i>Evolutie t.o.v. voorgaande jaar</i>	-2,7%	-13,3%			-2,5%	-25,6%			2,2%	-17,0%		
Stopzettingen	Aantal	1.485	1.180	-		4.623	3860	-		7.702	6.247	-	
	<i>Evolutie t.o.v. voorgaande jaar</i>	5,2%	-20,5%			10,9%	-16,5%			6,9%	-18,9%		
Faillissementen	In miljoenen euro	393	326	-		903	895	-		1.697	1.545	-	
	<i>Evolutie t.o.v. voorgaande jaar</i>	14,6%	-17,0%			-1,2%	-0,9%			14,1%	-9,0%		
Werkloosheid	Aantal	512	588	-		1.181	1.470	-		2.812	2.720	-	
	<i>Evolutie t.o.v. voorgaande jaar</i>	18,0%	14,8%			-26,6%	24,5%			12,0%	-3,3%		

Bronnen: Eurostat, Algemene Directie Statistiek- Statistics Belgium, NBB (Belgostat), RSZ, RVA

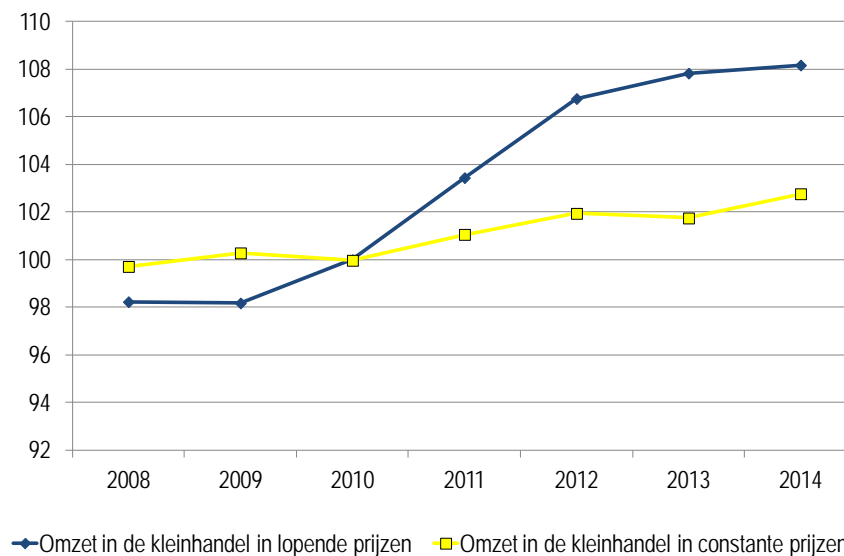
4 Andere indicatoren

4.1 De enquête van de Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium bij de detailhandel

De gegevens van de omzet in de detailhandel zijn gebaseerd op een maandelijkse conjunctuurenquête die georganiseerd wordt door de Algemene Directie Statistiek-Statistics Belgium. Dit is een verplichte maandelijkse enquête¹² die de activiteiten opgenomen onder de NACE-codes 47.11 tot 47.99 van sectie G van de NACE Rev.2 nomenclatuur van de economische activiteiten in de Europese Gemeenschap dekt. Deze activiteiten zijn gegroepeerd in 4 categorieën, namelijk: de detailhandelsondernemingen met meerdere afdelingen, de supermarkten, de detailhandelsondernemingen met filialen en de overige detailhandelsondernemingen. De conjunctuurenquête bij de ondernemingen levert enerzijds de cijfers in lopende prijzen en in constante prijzen, waardoor het prijseffect wordt belicht (een maandelijkse deflator van de verkoop is er in opgenomen) en groepeerd anderzijds de detailhandel volgens NACE-classificatie.

4.1.1 De omzet van de detailhandel

Grafiek 4-1: Omzet van de detailhandel in lopende en constante prijzen - bruto-index (2010 = 100)

Bron: AD Statistiek- Statistics Belgium

Na een stagnatie tijdens de crisis gaan de bruto-indices van de detailhandel, zowel in waarde als in volume, in stijgende lijn vanaf 2010, om een groei van 8,2% te tonen voor de waarde-index en van +2,8% voor de volume-index. Over de periode 2008-2014 bereikten deze cijfers respectievelijk +10,1% voor de waarde-index en + 3,1% voor de volume-index.

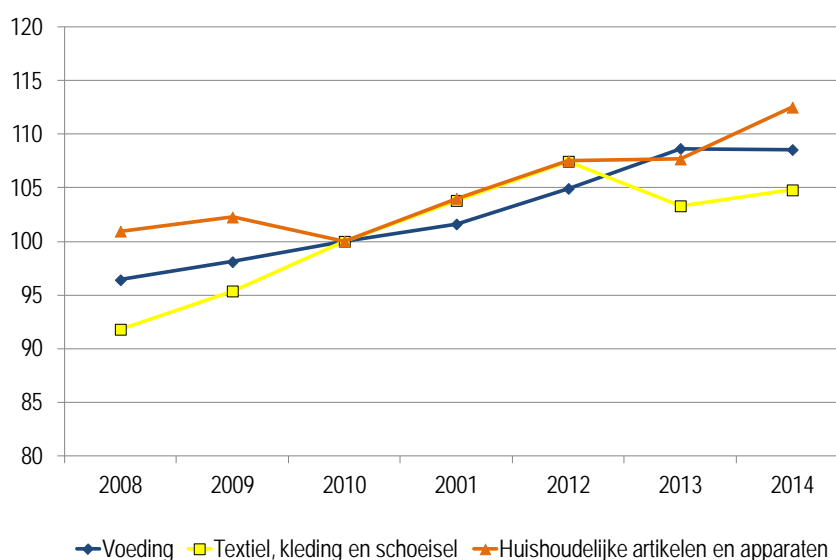
¹² Het wettelijk kader wordt vastgesteld door de volgende besluiten: EG-verordening 1165/98 van de Raad van 19 mei 1998 inzake kortetermijnstatistieken, het koninklijk besluit van 4 februari 1965 gewijzigd door het koninklijk besluit van 4 december 1969 en het koninklijk besluit van 22 december 1967 gewijzigd door het koninklijk besluit van 16 april 1971.

De bruto-index van de detailhandel in waarde, die grotendeels gedictieerd wordt door de evoluties in de hoeveelheid, ging in een trager tempo vooruit vanaf 2012. Van +3,4% op jaarbasis in 2011 is het groeicijfer geleidelijk gedaald, om zich te beperken tot 0,3% in 2014.

Zoals blijkt uit de grafiek hierboven is het evolutieprofiel van de detailhandel in hoeveelheid tussen 2010 en 2013 vergelijkbaar met dat van de detailhandel in waarde. In 2014 tonen de gegevens voor het volume echter een meer gestage jaarlijkse groei (+1,0% tegenover +0,3%).

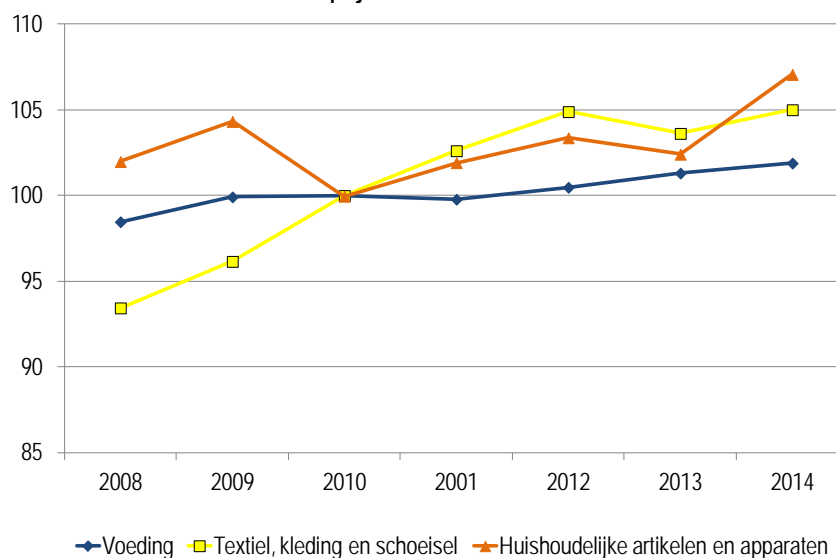
4.1.2 Omzet in verschillende takken van de detailhandel

Grafiek 4-2: Omzet in lopende prijzen in verschillende takken van de detailhandel

Bron: AD Statistiek- Statistics Belgium

Grafiek 4-3: Omzet in constante prijzen in verschillende takken van de detailhandel

Bron: AD Statistiek- Statistics Belgium

Voeding

In 2008 steeg het groeicijfer van de verkoop van voedingsmiddelen in lopende prijzen gemiddeld met 3,2% ten opzichte van het niveau van 2007, terwijl het verkoopvolume daalde met 0,6%. In de periode 2008-2014 hebben beide indices echter dezelfde stijgende trend gevolgd, met een gemiddelde stijging van +12,6% voor de verkoop in waarde en van +3,5% voor de verkoop in volume.

De verkoop van de detailhandel in voeding, die gedeeltelijk de impact van de prijzen weerspiegelt, is in 2014 met 0,1% gedaald ten opzichte van het niveau in 2013, terwijl het volume van de verkoop van voedingsmiddelen met 0,6% gestegen is ten opzichte van 2013.

Textiel, kleding en schoeisel

Tussen 2008 en 2014 is de verkoop in de bedrijfstak "textiel, kleding en schoeisel" in stijgende lijn gegaan, zowel in waarde als in volume, met een gemiddelde groei van respectievelijk 14,2% en 12,4%. In 2014 is de verkoop van de bedrijfstak ook gestegen ten opzichte van het niveau van 2013, met +1,4% (in lopende prijzen) en +1,3% (in constante prijzen).

Huishoudelijke artikelen en apparaten

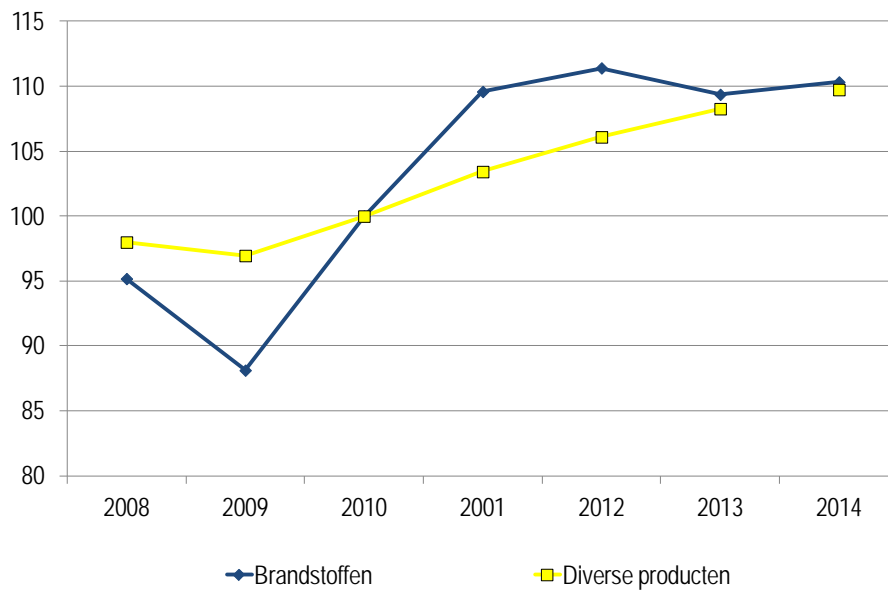
Na een minder gunstig jaar 2010, gekenmerkt door een daling van de verkoop op jaarbasis, zowel in waarde (-2,2%) als in volume (-4,2%), was 2011 een jaar van herstel voor de bedrijfstak "huishoudelijke artikelen en apparaten". In 2011 is de verkoop bijgevolg jaar-op-jaar gestegen, zowel in waarde (+4,0%) als in volume (+2,0%).

Deze stijgende trend heeft vervolgens evenwel een trage groei gekend tot in 2013, dat het laagste cijfer optekende in de periode 2008-2014 (+0,2%).

In 2014 heeft de verkoop, zowel in waarde als in volume, opnieuw een opleving gekend door met 4,5% te stijgen ten opzichte van het niveau van 2013.

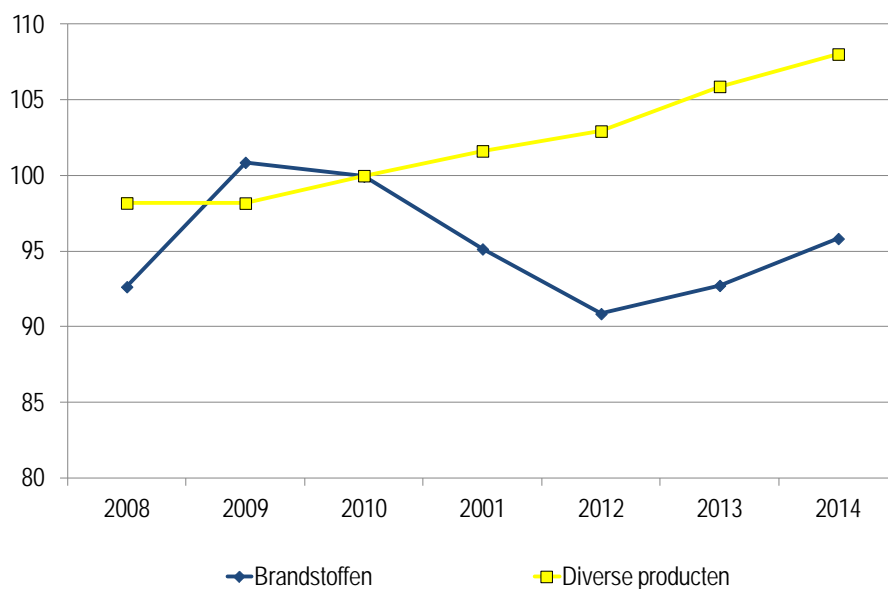
In de periode 2008-2014 vertoonde de verkoop van de bedrijfstak "huishoudelijke artikelen en apparaten" een stijgende trend, met een groeicijfer van 11,5% voor de verkoop in lopende prijzen en van +5,0% voor de verkoop in constante prijzen.

Grafiek 4-4: Omzet in lopende prijzen in brandstoffen en diversen

Bron: AD Statistiek- Statistics Belgium

Grafiek 4-5: Omzet in constante prijzen in brandstoffen en diversen

Bron: AD Statistiek- Statistics Belgium

Brandstoffen

In de periode 2008-2014 is de verkoop van brandstoffen in waarde gestegen met 15,9% tegenover een stijging van 3,4% voor de verkoop in volume in dezelfde periode. In 2014 is de verkoop van brandstoffen in waarde gestegen met 0,9% op jaarbasis, na een daling met 1,8% in 2013.

De evoluties in volume weerspiegelen meer significante variaties in 2014 (+3,3%) en in 2013 (+2,1%), na een geleidelijke daling tussen 2010 en 2012.

Diverse producten

Tussen 2008 en 2014 is de algemene trend in de verkoop van diverse producten opwaarts, zowel voor de verkoop in lopende prijzen als voor die in constante prijzen. Zo is de verkoop in lopende prijzen met 12,0% gestegen ten opzichte van een groei met +10,0% voor de verkoop in constante prijzen.

In 2014 wordt de opwaartse trend van de verkoop in de tak "Diverse producten" bevestigd, zowel in lopende prijzen (+1,4%) als in constante prijzen (+2,0%).

4.2 Registratie van de verkoop van nieuwe en tweedehandse voertuigen

Tabel 4-1: Aankoop van nieuwe en tweedehandse voertuigen

Jaren	Personenwagens voertuigenpark		Inschrijvingen van nieuwe voertuigen		Inschrijvingen van tweedehandsvoertuigen		Totale Inschrijvingen	
	Aantal	Verloop in %	Aantal	Verloop in %	Aantal	Verloop in %	Aantal	Verloop in %
2007	5.048.723	1,5%	529.025	-0,2%	662.496	-4,9%	1.191.521	-2,9%
2008	5.130.578	1,6%	540.542	2,2%	653.109	-1,4%	1.193.651	0,2%
2009	5.192.566	1,2%	479.920	-11,2%	681.766	4,4%	1.161.686	-2,7%
2010	5.276.283	1,6%	551.661	14,9%	676.572	-0,8%	1.228.233	5,7%
2011	5.407.015	2,5%	577.382	4,7%	745.858	10,2%	1.323.240	7,7%
2012	5.443.807	0,7%	490.711	-15,0%	727.403	-2,5%	1.218.114	-7,9%
2013	5.493.472	0,9%	490.369	-0,1%	738.926	1,6%	1.229.295	0,9%
2014	5.555.499	1,1%	487.711	-0,5%	738.094	-0,1%	1.225.805	-0,3%

Bron: AD Statistiek- Statistics Belgium

In 2014 is het particuliere voertuigenpark met 1,1% gestegen ten opzichte van 2013, om van 5.493.472 voertuigen in 2013 naar 5.555.499 voertuigen te gaan. In de periode 2007-2014 is het voertuigenpark aanhoudend gestegen (+10,0%), gaande van 5.048.728 voertuigen in 2007 naar 5.555.499 voertuigen in 2014.

De verkoop van nieuwe en tweedehandse voertuigen is met 0,3% gedaald in 2014 ten opzichte van 2013, om van 1.229.295 nieuwe registraties in 2013 naar 1.225.805 nieuwe registraties in 2014 te gaan, wat een daling van 0,5% vertegenwoordigt voor de nieuwe voertuigen en van 0,1% voor de tweedehandse voertuigen. In de periode 2007-2014 heeft de totale verkoop van nieuwe voertuigen en tweedehandse voertuigen een beperkte groei (+2,9%) gekend, van 1.191.521 nieuwe registraties in 2007 naar 1.225.805 nieuwe registraties in 2014.

Het jaar 2011 was een recordjaar in termen van nieuwe registraties van nieuwe en tweedehandse voertuigen, met 1.323.240 nieuwe registraties, waarvan 745.858 voor tweedehandse voertuigen en 577.382 voor nieuwe voertuigen. De invoering van de Europese nummerplaten in november 2010, de vertraging in de schrappingen van oude nummerplaten die dit heeft veroorzaakt bij de DIV, evenals de anticipatie van de consumenten op het einde van de federale premies¹³ op facturen voor particuliere voertuigen met een lage CO₂-uitstoot en de belastingaftrek voor elektrische auto's, motorfietsen,

¹³ Tot de stopzetting van de premies voor particulieren werd beslist in de het kader van het akkoord van 11 oktober 2011 dat de contouren van de zesde staatshervorming uitzet waarbij de partijen van de federale meerderheid besloten om te snoeien in een hele reeks fiscale stimuli voor energiebesparende uitgaven van de particulieren.

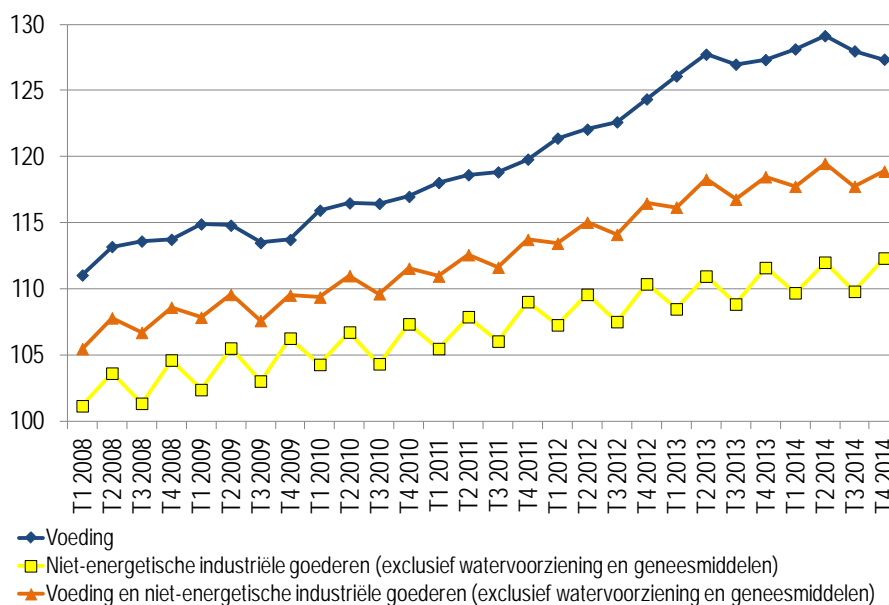
driewielers en vierwielers droegen bij aan de sterke groei van de nieuwe registraties (+4,7%) en dus van het voertuigenpark (+2,5%) in 2011¹⁴.

4.3 Consumptieprijzontwikkeling in de detailhandel

In de periode 2008-2014 namen zowel de gemiddelde consumptieprijzen voor de voedingsmiddelen (+13,5%) als voor de andere producten verkocht in de detailhandel¹⁵ (+8,1%) toe. Samen maken deze producten bijna de helft uit van de totale consumptiekorf. Binnen de categorie voedingsmiddelen was de opwaartse prijsontwikkeling in eerste instantie te wijten aan de bewerkte levensmiddelen, waarvan de prijs in de beschouwde periode met gemiddeld 15,1% steeg. Ook de onbewerkte levensmiddelen droegen echter hun steentje bij en werden gemiddeld 10,9% duurder. De toename van het prijsstijgingstempo van de bijzonder heterogene groep niet-energetische industriële is voornamelijk toe te schrijven aan textiel en kleding (+8,8%) en aan de groep "diverse" (+13,1%) (waaronder zowel duurzame, half-duurzame als niet-duurzame goederen vallen), die hun prijs de hoogte zagen ingaan. Elektrische apparaten werden daarentegen een pak goedkoper: de consument betaalde in 2014 17,6% minder dan in 2008.

De prijzen van zowel de voeding als de niet-voeding kenden een vrijwel continu stijgend verloop. Het erratisch patroon bij de niet-voeding komt op rekening van de soldenperiodes.

Grafiek 4-6: Prijsverloop voor voedingsmiddelen en niet-energetische industriële goederen (Index 2005=100)

Bron: AD Statistiek - Statistics Belgium, Eurostat

Het afgelopen jaar (of zelfs anderhalf jaar) lijken de prijsbewegingen binnen de gevolgde sector minder uitgesproken. De prijzen van zowel de voedingsmiddelen als de niet-energetische industriële goederen

¹⁴ Vanaf eind 2010 worden de statistieken misschien overschat vanwege de invoering van de Europese platen en zouden de statistieken van de nieuwe inschrijvingen gebruikt moeten worden, met alle gebruikelijke voorzorgsmaatregelen.

¹⁵ Deze berekeningen zijn gebaseerd op de consumptieprijzontwikkeling zoals die door Eurostat wordt gepubliceerd (<http://ec.europa.eu/eurostat/web/hicp/data/database>). Voor dit conjunctuurverslag werden daarbij getuigen zoals watervoorziening en geneesmiddelen buiten beschouwing gelaten, aangezien deze niet via de traditionele detailhandel verdeeld worden.

namen in 2014 slechts met 0,9% toe. De bewerkte levensmiddelen werden daarbij 2,2% duurder, de onbewerkte levensmiddelen werden daarentegen 1,3% goedkoper. Binnen de niet-energetische industriële goederen daalde de prijs voor elektro met 2,2%, de andere categorieën werden echter ongeveer 1% duurder.

Tabel 4-2: Prijswijzigingen voor voedingsmiddelen en niet-energetische industriële goederen (Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

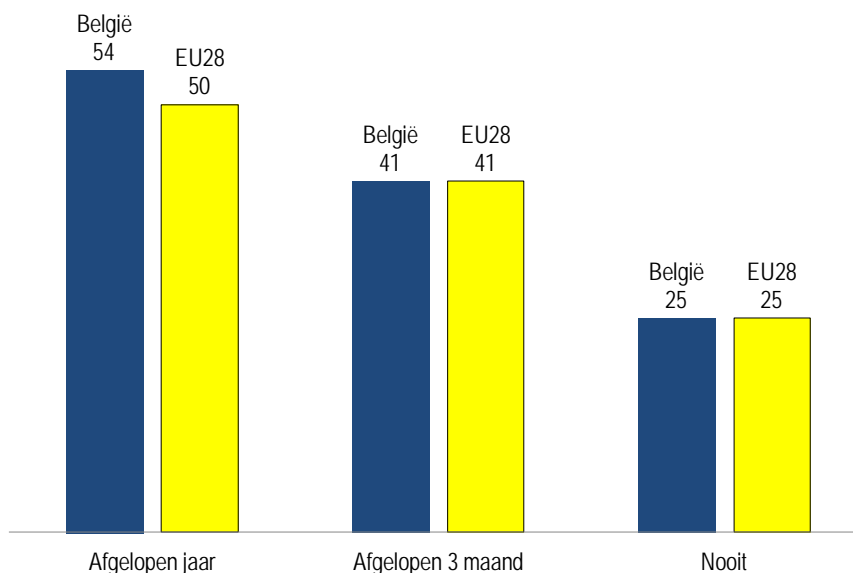
	Prijswijziging 2008-2014	Prijswijziging 2013-2014	Gewicht
Voeding	13,5%	0,9%	21,2%
Bewerkte levensmiddelen	15,1%	2,2%	13,1%
Onbewerkte levensmiddelen	10,9%	-1,3%	8,1%
Niet-energetische industriële goederen (exclusief watervoorziening en geneesmiddelen)	8,1%	0,9%	27,3%
Textiel en kleding	8,8%	1,2%	8,7%
Auto's	3,2%	1,1%	4,9%
Elektro	-17,6%	-2,2%	2,2%
Diverse	13,1%	1,0%	11,4%

Bron: AD Statistiek - Statistics Belgium, Eurostat

4.4 Elektronische handel

4.4.1 Online B2C-aankopen

Grafiek 4-7: Online aankopen (bevolking tussen 16 en 74 jaar) (2014)

Bron: AD Statistiek - Statistics Belgium, Eurostat

54% van de Belgische bevolking (tussen 16 en 74 jaar) deed online aankopen het **afgelopen jaar**, daarmee werd in 2014 de grens, vooropgesteld in de Digitale Agenda voor Europa (50%) bereikt, in de buurlanden was dit al langer het geval. 41% van de bevolking kocht online aan tijdens de **3 maanden** voorafgaand aan de enquête. 25% van de Belgische bevolking kocht daarentegen nog **nooit** online, dat is bijna een halvering tegenover 2008, toen 48% van de bevolking nog nooit online had aangekocht en slechts 21% van de bevolking het afgelopen jaar.

Tabel 4-3: Online aankopen het afgelopen jaar (% bevolking tussen 16 en 74 jaar)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
EU28	32	36	40	42	44	47	50
België	21	36	38	43	45	48	54
Duitsland	53	56	60	64	65	69	70
Frankrijk	40	44	54	53	57	59	62
Nederland	56	63	67	69	65	69	71
Verenigd Koninkrijk	57	66	67	71	73	77	79

Bron: AD Statistiek - Statistics Belgium, Eurostat

81% van de online aankopers deed dit binnen België, maar 67% deed ook aankopen bij webshops buiten onze landsgrenzen. In de buurlanden gebeurden meer aankopen in eigen land en minder in het buitenland. De Belgische e-commerce, dat in stijgende lijn gaat, bereikt dus nog niet het niveau van de buurlanden, wat een belangrijke invloed heeft op de aankopen in het buitenland.

Tabel 4-4: Online aankopen volgens afkomst

Online aankopen (% van bevolking dat afgelopen jaar online aankopen deed)	In eigen land				In buitenland			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
EU28	91	91	89	88	28	30	32	36
België	77	77	80	81	58	60	61	67
Duitsland	97	98	94	94	17	18	20	22
Frankrijk	91	91	88	84	32	34	37	39
Nederland	93	93	95	94	25	26	29	37
Verenigd Koninkrijk	95	96	93	91	26	27	28	34

Bron: AD Statistiek - Statistics Belgium, Eurostat

50% van de personen die het afgelopen jaar online aankopen verrichtten boekten online hun hotel of accommodatie. De meest aangekochte producten waren kleding (aangekocht door 47% van de individuen die het afgelopen jaar online aankopen verrichtten), tickets voor evenementen (39%), boeken (27%) en huishoudproducten (26%). In 2010 werden vooral vakanties (45%), tickets (37%), kleding (29%) en boeken (24%) online aangekocht. De grootste progressie deed zich voor in de kledingsector. Ook de online aankopen van elektronisch materiaal gingen sterk omhoog. Echter, de cijfers geven dan wel de progressie aan, er is geen informatie over het bedrag van de aankopen, de regelmaat waarmee gekocht wordt en de concurrentie in de sector. Elektronisch materiaal zal wellicht minder vaak aangekocht worden dan bijvoorbeeld kleding maar wel een hogere waarde hebben.

Tabel 4-5: Online aankopen per productcategorie

Goederen of diensten die de afgelopen twaalf maanden via internet besteld werden voor privédoeleinden (% individuen die online aankopen verrichten het afgelopen jaar)	België		EU	
	2010	2014	2010	2014
Vakantie accommodatie	45	50	51	54
Kleding en sportartikelen	29	47	47	59
Tickets voor evenementen	37	39	35	40
Boeken, tijdschriften en/of kranten	24	27	38	39
Huishoudgoederen	19	26	35	41
Films/muziek	20	21	32	28
Computer software	19	18	29	24
Elektronisch materiaal	11	17	25	27
Andere	18	17	11	15
Computer software (online)	13	14	18	12
Film/ muziek (online)	-	13	14	17
Telecommunicatiediensten	10	13	16	20
Computer hardware	12	11	18	21
Boeken, tijdschriften en/of kranten (online)	-	11	9	16
Voeding of kruidenierswaren	6	9	13	18
Aandelen, financiële diensten of verzekeringen	9	6	11	13
Geneesmiddelen	1	4	10	11

Bron: AD Statistiek - Statistics Belgium, Eurostat

4.4.2 Online B2B-aankopen

16% van de kmo's (10-249 werknemers) deed in 2014 online aankopen (website). Daarmee is het vooropgestelde doel in de Digitale Agenda nog niet bereikt (33% tegen 2015). Het aantal kmo's dat via informaticanetwerken (website of EDI¹⁶) aankocht bedroeg 32,2%, terwijl dit in 2013 niet meer dan 20% was.

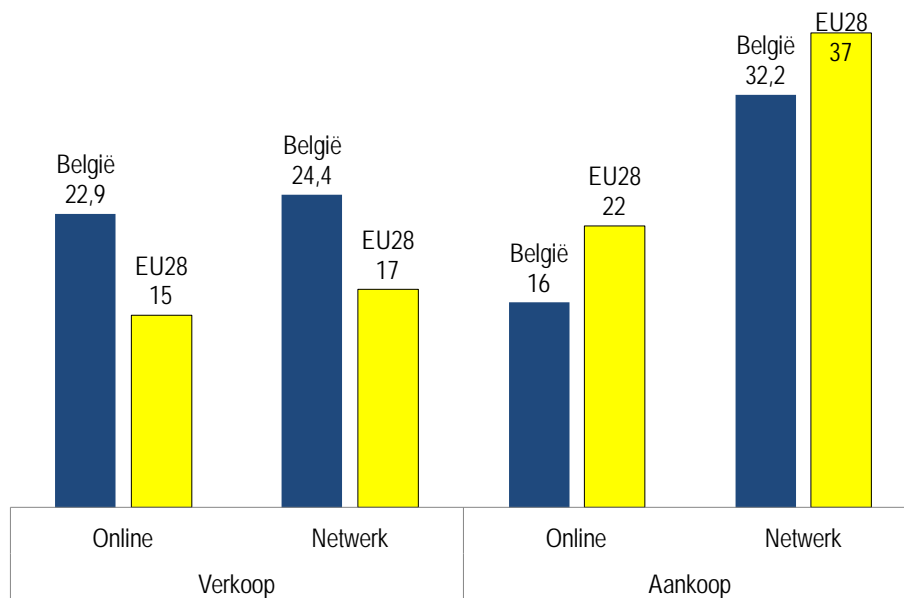
Voor de sector die instaat voor de vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten, van elektrische apparatuur en van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g. was bedrijvig in het online aankopen (28%), ook in de groot- en detailhandel werd er vaak online aangekocht (22%).

De sectoren die aankochten via informaticanetwerken waren vooral de bouwsector (31%) en de groot- en detailhandel (38%), voor de vervaardiging van producten gebaseerd op voeding, dranken, tabak, textiel, hout en papier was dit 30%.

¹⁶ Via een website of via een automatisch proces (EDI-type sales), dat gebruikt maakt van Electronic Data Interchange of bijvoorbeeld Extensible Markup Language (XML).

4.4.3 Online verkopen

Grafiek 4-8: Gebruik van e-commerce in kmo's 2014 (% van ondernemingen)

Bron: AD Statistiek- Statistics Belgium, Eurostat

In België verkochten 22,9% van de kmo's online producten (minstens 1% van de omzet), via informaticanetwerken was dit 24,4% van de kmo's. In de Digitale Agenda werd gesteld dat 33% van de kmo's tegen 2015 online zou moeten verkopen, hetgeen ondanks een stijging het afgelopen jaar nog niet bereikt is.

In 34% van de ondernemingen in de groot- en detailhandel werd er online verkocht. Voor bedrijven in de vervaardiging van producten gebaseerd op voeding, dranken, tabak, textiel, hout en papier was dit 29%. Voor de hotelsector, met frequente online verkopen, zijn geen cijfers beschikbaar.

In de groot- en detailhandel verkochten 36% van de ondernemingen hun producten via informaticanetwerken. Voor de vervaardiging van producten gebaseerd op voeding, dranken, tabak, textiel, hout en papier was dit 29% van de bedrijven. Ook voor deze indicator zijn geen resultaten beschikbaar voor de hotelsector.

64,6% van de online verkopen van Belgische kmo's (10-249 werknemers) was gericht aan B2B en B2G (bedrijven en overheid), 52,4% was B2C-georiënteerd (consument).

Omzet

Het **aandeel van de omzet** van bedrijven (met meer dan 10 werknemers) afkomstig uit e-commerce bedroeg 21,8% in 2014, ten opzichte van 13,5% een jaar eerder. 32,1% van de omzet in de verwerkende nijverheid was afkomstig van e-commerce. Voor de reparatie van computers en communicatieapparatuur was het aandeel van e-commerce in de omzet 21,6%, in de transportsector kwam dit aandeel in 2014 uit op 19,4%. In de groot- en detailhandel bedroeg dit verrassend slechts 14,7%, tegenover nog 15,2% in 2013. In de accommodatiesector was het aandeel van de e-commerce 32% van de totale omzet in 2012, voor 2014 zijn geen cijfers beschikbaar.

Tabel 4-6: Omzet uit e-commerce

Omzet uit e-commerce	België (2014)	EU28 (2014)
Vervaardiging van producten gebaseerd op voeding, dranken, tabak, textiel, hout en papier; drukwerk (10 of meer werkzame personen)	n.b.	22
Verwerkende nijverheid (10 of meer werkzame personen)	32	19
Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten, chemische en farmaceutische producten, kunststof en rubber, andere niet-metaalhoudende minerale producten (10 of meer werkzame personen)	n.b.	16
Vervaardiging van primaire metalen en producten van metaal, exclusief machines en apparaten (10 of meer werkzame personen)	n.b.	13
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten, elektrische apparatuur, machines, apparaten en werktuigen, n.e.g., motorvoertuigen, andere transportmiddelen, meubelen, overige industrie, Reparatie en installatie van machines en apparaten (10 of meer werkzame personen)	n.b.	21
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht en water (10 of meer werkzame personen)	18	9
Bouwnijverheid (10 of meer werkzame personen)	2	2
Groot-en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen (10 of meer werkzame personen)	15	15
Transport en opslag (10 of meer werkzame personen)	19	22
Accommodatie (10 of meer werkzame personen)	n.b.	28
ICT sector (10 of meer werkzame personen)	n.b.	22
Informatie en communicatie (10 of meer werkzame personen)	11	18
Exploitatie van en handel in onroerend goed (10 of meer werkzame personen)	2	2
Professionele, wetenschappelijke en technische activiteiten (10 of meer werkzame personen)	9	4
Administratieve en ondersteunende activiteiten (10 of meer werkzame personen)	9	10

Bron: AD Statistiek- Statistics Belgium, Eurostat

Obstakels

In 2013, gaf 50% van de kmo's (10-249 werknemers) die niet via website verkopen aan dat hun producten niet geschikt zijn om online te verkopen. Voor 24% van de ondernemingen vormde ook de logistiek een probleem. 20% van de ondernemingen gaf dan weer aan dat de kosten verbonden aan onlineverkopen te hoog zijn in vergelijking met de opbrengsten ervan.

Tabel 4-7: Obstakels bij online verkopen

Obstakels aangehaald door ondernemingen (KMO's, 10-249 werknemers) die niet via website verkopen	België	EU28
De door het bedrijf aangeboden goederen en/of dienstverlening zijn daarvoor niet geschikt	50	50
Logistieke problemen (vervoer of levering van goederen of diensten)	24	21
Kosten voor het invoeren van onlineverkoop zijn te hoog in vergelijking met de voordelen	20	22
Problemen m.b.t. betalingen	18	15
Problemen m.b.t. ICT-veiligheid en gegevensbescherming	16	14
Problemen m.b.t. juridische omkadering	14	13

Bron: AD Statistiek- Statistics Belgium, Eurostat

4.5 Belangrijkste vaststellingen

Enquête bij de detailhandel

Na een stagnatie tijdens de crisis zijn de bruto-indices van de detailhandel, zowel in waarde als in volume, in stijgende lijn gegaan vanaf 2010 om met 8,2% te groeien in waarde en met 2,8% in volume. In de periode 2008-2014 bereikten deze cijfers respectievelijk +10,1% in waarde en +3,1% in volume.

Tussen 2008 en 2014 heeft de **verkoop van voedingsmiddelen** in lopende prijzen (+12,6%) en in volume (+3,5%) dezelfde stijgende trend gevolgd. De verkoop van voedingsmiddelen in waarde, die gedeeltelijk de impact van de prijzen weerspiegelt, daalde in 2014 met 0,1% ten opzichte van het niveau van 2013, terwijl het volume van de verkoop van voedingsmiddelen steeg met 0,6%.

Tussen 2008 en 2014 is de **verkoop in de bedrijfstak "textiel, kleding en schoeisel"** in stijgende lijn gegaan, zowel in waarde (+14,2%) als in volume (+12,4%). In 2014 steeg de verkoop van de sector ook jaar-op-jaar, met +1,4% (in lopende prijzen) en +1,3% (in constante prijzen).

Na een minder gunstig jaar 2010 groeide de **verkoop van huishoudelijke artikelen en apparaten** opnieuw vanaf 2011 (+2,0%), alvorens af te haken in 2013. In 2014 heeft de verkoop, zowel in waarde als in volume, opnieuw een opleving gekend (+ 4,5% op jaarbasis).

In de periode 2008-2014 vertoonde de verkoop van de bedrijfstak "huishoudelijke artikelen en apparaten" een stijgende trend, met een groeicijfer van 11,5% voor de verkoop in lopende prijzen en van + 5,0% voor die in constante prijzen.

In de periode 2008-2014 is de **verkoop van brandstoffen** gestegen met +15,9% in waarde en met +3,4% in volume. In 2014 groeide deze omzet op jaarbasis met +0,9% in waarde, na een daling met 1,8% in 2013. De evoluties volume weerspiegelen meer significante variaties in 2014 (+3,3%) en 2013 (+2,1%), na een geleidelijke daling tussen 2010 en 2012.

Tussen 2008 en 2014 is de algemene trend in de **verkoop van diverse producten** opwaarts, zowel voor de verkoop in lopende prijzen (+12,0%) als voor die in constante prijzen (+10,0%). In 2014 wordt de opwaartse trend van de verkoop in de bedrijfstak "Diverse producten" bevestigd, zowel in lopende prijzen (+1,4%) als in constante prijzen (+2,0%).

Inschrijvingen van voertuigen

In 2014 is het **particuliere voertuigenpark** met 1,1% gestegen ten opzichte van 2013, om van 5.493.472 voertuigen in 2013 naar 5.555.499 voertuigen te gaan. In de periode 2007-2014 is het voertuigenpark aanhoudend gestegen (+10,0%).

De **verkoop van nieuwe en tweedehandse voertuigen** is met 0,3% gedaald in 2014 ten opzichte van 2013, om van 1.229.295 nieuwe registraties in 2013 naar 1.225.805 nieuwe registraties in 2014 te gaan, wat neerkomt op een daling met 0,5% voor de nieuwe voertuigen en met 0,1% voor de tweedehandse voertuigen. In de periode 2007-2014 heeft de totale verkoop van nieuwe en tweedehandse voertuigen een beperkte groei gekend (+2,9%) om 1.225.805 nieuwe registraties te bereiken in 2014.

Consumptieprijs

In de periode 2008-2014 namen zowel de **gemiddelde consumptieprijzen** voor de voedingsmiddelen (+13,5%) als voor de andere producten verkocht in de detailhandel (+8,1%) opvallend toe. Samen maken deze producten bijna de helft uit van de totale consumptiekorf. Binnen de categorie voedingsmiddelen was de opwaartse prijsontwikkeling in te wijten aan de bewerkte levensmiddelen (+15,1% tegenover 2008) en de onbewerkte levensmiddelen (+10,9%). De toename in de heterogene groep niet-energetische industriële goederen is voornamelijk toe te schrijven aan textiel en kleding (+8,8%) en aan de groep "diverse" (+13,1%). Elektrische apparaten werden goedkoper (-17,6% t.o.v. 2008). Het afgelopen jaar lijken de prijsbewegingen binnen de gevolgde sector minder uitgesproken: de prijzen van zowel de voedingsmiddelen als de niet-energetische industriële goederen namen in 2014 slechts met 0,9% toe.

Elektronische handel

E-commerce zit momenteel in de lift: 54% van de Belgische bevolking (tussen 16 en 74 jaar) deed online aankopen het afgelopen jaar, daarmee werd in 2014 de grens, vooropgesteld in de Digitale Agenda voor Europa (50%) bereikt, in de buurlanden was dit al langer het geval. 81% van de online aankopers deed dit binnen België, maar 67% deed ook aankopen bij webshops buiten onze landsgrenzen. Dit laatste cijfer is evenwel beduidend hoger dan het gemiddelde van de buurlanden. De Belgische e-commerce bereikt nog niet het niveau van de buurlanden, maar gaat wel in stijgende lijn. De meest aangekochte producten waren kleding (aangekocht door 47% van de individuen die het afgelopen jaar online aankopen verrichtten), tickets voor evenementen (39%), boeken (27%) en huishoudproducten (26%). Vooral de online aankopen van kleding en elektronische materiaal kenden de grootste progressie tussen 2010 en 2014 (resp. +62,1% en +54,5%).

In 2014 deden 32,2% van de kmo's aankopen via informaticanetwerken, terwijl 22,9% van de kmo's via informaticanetwerken verkopen verrichtte. Ondernemingen gaven aan dat in 2014 zo'n 21,8% van hun omzet afkomstig was uit e-commerce. Het meest genoemde probleem waarom ondernemingen niet kiezen voor online verkoop blijkt de ongeschiktheid van de aangeboden producten of diensten.

5 Bijlagen

Tabel 5-1: Omzet volgens de BTW-gegevens

	Bedrag in duizenden euro's													
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2013-II	2013-III	2013-IV	2014-I	2014-II	2014-III	2014-IV
45	90.918.527	73.389.120	82.515.819	88.834.811	85.393.373	88.024.632	92.365.976	22.038.610	20.113.415	23.406.725	23.769.969	23.178.288	21.264.940	24.152.779
451	69.990.691	55.085.623	61.240.107	65.336.509	63.006.741	64.090.496	69.024.852	16.020.191	14.238.230	16.990.014	17.850.616	17.172.634	16.019.420	17.982.182
452	6.002.303	6.014.043	5.184.216	5.499.430	5.209.068	5.315.427	5.026.670	1.331.930	1.178.783	1.531.475	1.257.959	1.277.334	1.109.780	1.381.597
453	13.921.702	11.506.758	15.361.287	17.331.133	16.510.612	17.940.718	17.665.680	4.454.555	4.538.206	4.754.729	4.493.725	4.536.166	3.987.262	4.648.527
454	1.003.831	782.696	730.209	667.739	666.952	677.991	648.774	231.934	158.196	130.507	167.669	192.154	148.478	140.473
46	307.497.397	270.202.454	314.892.513	352.821.168	365.769.640	362.709.747	365.651.749	92.589.655	87.199.196	92.681.485	90.591.351	91.977.682	89.179.983	93.902.733
461	14.834.222	12.733.286	14.759.391	18.271.469	18.063.062	17.681.841	14.942.904	4.535.018	4.238.288	4.229.160	3.693.481	3.815.053	3.684.424	3.749.946
462	8.191.346	7.290.488	7.517.065	7.834.698	8.124.146	8.540.084	8.371.753	2.352.525	1.908.869	2.120.593	2.162.811	2.332.801	1.871.266	2.004.875
463	39.089.773	38.438.498	41.595.619	43.630.734	45.239.729	47.812.556	48.166.727	12.180.446	12.073.019	12.552.151	11.334.945	12.505.698	12.124.433	12.201.651
464	77.763.227	80.869.723	86.759.548	91.177.595	92.747.715	89.739.263	93.006.399	22.299.473	21.845.042	22.605.347	22.605.806	22.173.821	22.652.181	25.574.591
465	11.735.754	9.563.696	10.431.036	9.679.390	8.935.545	8.579.748	8.518.654	2.098.378	1.945.420	2.444.013	2.081.658	2.010.573	1.961.357	2.465.066
466	25.117.055	20.646.787	23.115.175	26.489.171	26.483.453	26.038.994	27.126.984	6.757.047	6.301.344	6.712.456	6.804.616	6.943.803	6.366.016	7.012.549
467	124.469.604	94.791.878	126.273.402	151.449.533	163.092.304	161.307.225	161.650.519	41.653.851	38.090.628	41.227.597	40.958.620	41.203.874	39.517.792	39.970.233
469	6.296.416	5.868.098	4.441.277	4.288.578	3.083.686	3.010.036	3.867.809	712.917	796.586	790.168	949.414	992.059	1.002.514	923.822
47	77.645.795	78.956.881	84.226.637	86.734.346	88.780.670	90.001.815	91.288.038	22.363.005	22.024.742	24.291.168	21.636.323	22.710.155	22.123.296	24.818.264
471	30.319.371	31.910.788	34.487.259	34.868.925	36.522.051	37.402.305	38.729.296	9.185.151	9.231.387	10.086.088	9.082.846	9.576.647	9.315.229	10.754.574
472	4.499.691	4.487.566	4.704.929	4.843.837	4.966.522	5.055.838	4.994.565	1.295.958	1.233.181	1.395.538	1.143.198	1.283.756	1.195.865	1.371.746
473	4.900.384	4.317.110	5.193.274	5.423.622	5.427.852	5.502.483	5.884.015	1.312.770	1.383.096	1.500.296	1.469.283	1.506.346	1.469.137	1.439.249
474	2.568.012	2.397.225	2.289.102	2.280.435	2.124.606	2.087.390	2.165.548	488.606	493.391	613.963	515.809	509.663	499.350	640.726
475	9.782.807	9.985.685	10.431.126	10.832.316	10.986.813	10.801.280	10.756.824	2.703.549	2.744.576	2.792.508	2.663.972	2.640.744	2.624.076	2.828.032
476	3.592.660	3.492.424	3.559.211	3.560.735	3.341.605	3.210.815	3.137.447	756.649	813.697	930.104	683.606	767.967	779.864	906.010
477	20.258.614	19.514.872	20.396.374	21.463.417	21.485.009	21.849.742	22.111.694	5.615.394	5.250.974	5.827.315	5.240.144	5.603.182	5.389.277	5.879.091
478	382.103	397.053	413.832	425.796	436.701	441.532	462.485	120.222	114.629	116.437	100.316	125.665	116.678	119.826
479	1.342.153	2.454.158	2.751.530	3.035.263	3.489.511	3.650.430	3.046.164	884.706	759.811	1.028.919	737.149	696.185	733.820	879.010
	Verloop (T/T-1)													
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014/2008	2013-III	2013-IV	2014-I	2014-II	2014-III	2014-IV	
45	-19,3%	12,4%	7,7%	-3,9%	3,1%	4,9%	1,6%	6,4%	10,7%	5,8%	5,2%	5,7%	3,2%	
451	-21,3%	11,2%	6,7%	-3,6%	1,7%	7,7%	-1,4%	4,7%	9,3%	6,0%	7,2%	12,5%	5,8%	
452	0,2%	-13,8%	6,1%	-5,3%	2,0%	-5,4%	-16,3%	3,4%	7,9%	-1,2%	-4,1%	-5,9%	-9,8%	
453	-17,3%	33,5%	12,8%	-4,7%	8,7%	-1,5%	26,9%	13,5%	17,6%	7,2%	1,8%	-12,1%	-2,2%	
454	-22,0%	-6,7%	-8,6%	-0,1%	1,7%	-4,3%	-35,4%	-6,9%	-0,4%	6,6%	-17,2%	-6,1%	7,6%	
46	-12,1%	16,5%	12,0%	3,7%	-0,8%	0,8%	18,9%	-0,8%	-0,6%	0,4%	-0,7%	2,3%	1,3%	
461	-14,2%	15,9%	23,8%	-1,1%	-2,1%	-15,5%	0,7%	-4,1%	-6,0%	-21,1%	-15,9%	-13,1%	-11,3%	
462	-11,0%	3,1%	4,2%	3,7%	5,1%	-2,0%	2,2%	1,6%	-0,4%	0,2%	-0,8%	-2,0%	-5,5%	
463	-1,7%	8,2%	4,9%	3,7%	5,7%	0,7%	23,2%	6,3%	5,0%	3,0%	2,7%	0,4%	-2,8%	
464	4,0%	7,3%	5,1%	1,7%	-3,2%	3,6%	19,6%	-3,0%	-4,8%	-1,7%	-0,6%	3,7%	13,1%	
465	-18,5%	9,1%	-7,2%	-7,7%	-4,0%	-0,7%	-27,4%	-3,9%	-1,4%	-0,5%	-4,2%	0,8%	0,9%	
466	-17,8%	12,0%	14,6%	0,0%	-1,7%	4,2%	8,0%	1,8%	2,8%	8,6%	2,8%	1,0%	4,5%	
467	-23,8%	33,2%	19,9%	7,7%	-1,1%	0,2%	29,9%	-1,7%	0,2%	1,5%	-1,1%	3,7%	-3,0%	
469	-6,8%	-24,3%	-3,4%	-28,1%	-2,4%	28,5%	-38,6%	9,1%	1,1%	33,7%	39,2%	25,9%	16,9%	
47	1,7%	6,7%	3,0%	2,4%	1,4%	1,4%	17,6%	2,8%	2,1%	1,5%	1,6%	0,4%	2,2%	
471	5,2%	8,1%	1,1%	4,7%	2,4%	3,5%	27,7%	4,3%	3,4%	2,1%	4,3%	0,9%	6,6%	
472	-0,3%	4,8%	3,0%	2,5%	1,8%	-1,2%	11,0%	1,5%	1,9%	1,1%	-0,9%	-3,0%	-1,7%	
473	-11,9%	20,3%	4,4%	0,1%	1,4%	6,9%	20,1%	4,6%	9,0%	12,5%	14,7%	6,2%	-4,1%	
474	-6,7%	-4,5%	-0,4%	-6,8%	-1,8%	3,7%	-15,7%	0,0%	3,7%	5,0%	4,3%	1,2%	4,4%	
475	2,1%	4,5%	3,8%	1,4%	-1,7%	-0,4%	10,0%	2,3%	-4,2%	4,0%	-2,3%	-4,4%	1,3%	
476	-2,8%	1,9%	0,0%	-6,2%	-3,9%	-2,3%	-12,7%	-2,2%	-5,4%	-3,8%	1,5%	-4,2%	-2,6%	
477	-3,7%	4,5%	5,2%	0,1%	1,7%	1,2%	9,1%	2,7%	3,0%	1,6%	-0,2%	2,6%	0,9%	
478	3,9%	4,2%	2,9%	2,6%	1,1%	4,7%	21,0%	2,5%	5,8%	11,2%	4,5%	1,8%	2,9%	
479	82,9%	12,1%	10,3%	15,0%	4,6%	-16,6%	127,0%	-4,6%	-1,3%	-24,5%	-21,3%	-3,4%	-14,6%	

Bron: AD Statistiek - Statistics Belgium, voorlopige gegevens

Tabel 5-2: Investerings volgens de BTW-gegevens

	Bedrag in duizenden euro's													
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2013-II	2013-III	2013-IV	2014-I	2014-II	2014-III	2014-IV
45	949.158	844.331	880.723	1.033.371	882.882	927.493	1.062.239	236.859	210.354	257.231	228.374	289.074	239.005	305.786
451	627.391	515.631	499.985	695.489	606.912	656.592	784.039	169.186	151.619	179.578	170.883	226.495	168.554	218.107
452	232.334	234.783	301.220	249.106	175.351	171.907	181.053	44.153	38.666	51.568	37.147	44.752	43.417	55.737
453	68.998	74.764	60.060	74.806	87.453	87.220	80.904	20.895	17.743	22.431	17.476	14.034	22.280	27.114
454	20.435	19.153	19.458	13.970	13.166	11.774	16.243	2.625	2.326	3.654	2.868	3.793	4.754	4.828
46	2.350.382	1.875.982	1.993.095	2.131.022	2.043.110	1.962.992	1.905.726	521.354	413.340	603.563	440.569	496.404	430.861	537.892
461	180.070	169.445	186.449	181.100	158.085	151.628	147.463	50.492	27.749	38.102	32.342	37.351	35.815	41.955
462	104.129	93.231	94.633	104.156	93.472	86.085	94.983	23.975	19.253	23.162	22.132	25.230	23.348	24.273
463	375.049	336.633	335.377	387.248	367.530	354.828	383.270	98.053	74.600	103.795	87.012	100.988	87.349	107.921
464	379.471	357.685	497.762	456.407	464.753	395.664	414.997	96.421	91.617	119.877	105.792	101.782	94.520	112.903
465	97.145	54.118	49.229	37.442	46.793	62.584	40.510	35.980	8.532	10.194	11.088	12.207	8.754	8.461
466	392.394	274.816	287.077	306.486	327.297	332.305	295.904	74.026	68.953	118.295	60.252	86.458	70.185	79.009
467	765.731	537.132	518.558	634.697	563.585	559.713	500.410	136.273	118.172	185.955	117.175	127.740	104.219	151.276
469	56.393	52.922	24.010	23.486	21.595	20.185	28.189	6.134	4.464	4.183	4.776	4.648	6.671	12.094
47	2.156.092	2.136.739	2.870.675	2.302.862	2.348.089	2.191.700	2.319.700	519.099	509.009	692.929	552.746	569.115	536.027	661.812
471	697.217	674.504	1.432.838	846.363	959.553	818.890	958.806	187.087	204.388	258.224	222.269	223.104	229.975	283.458
472	182.586	181.533	192.210	200.636	185.387	179.279	167.146	51.323	40.689	49.666	36.287	38.765	38.889	53.205
473	54.489	45.730	40.038	39.752	35.330	74.809	35.427	6.807	6.786	55.783	6.315	8.551	7.774	12.787
474	77.702	75.619	65.981	61.953	54.908	47.143	43.663	11.631	10.268	14.771	9.899	10.946	10.020	12.798
475	298.615	305.610	295.893	282.320	285.596	255.787	299.261	67.932	54.440	74.937	77.117	85.272	57.713	79.159
476	97.102	81.347	80.781	74.852	67.895	70.430	62.473	18.050	16.885	19.702	16.852	16.684	13.165	15.772
477	701.404	711.609	705.724	736.799	698.316	686.318	695.417	160.218	163.823	200.117	172.758	170.842	165.665	186.152
478	25.898	26.493	25.208	28.321	23.366	25.660	25.924	5.999	5.689	8.408	5.621	6.940	5.802	7.561
479	21.079	34.294	32.002	31.866	37.738	33.384	31.583	10.052	6.041	11.321	5.628	8.011	7.024	10.920
	Verloop (T/T-1)													
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014/2008	2013-III	2013-IV	2014-I	2014-II	2014-III	2014-IV	
45	-19,3%	12,4%	7,7%	-3,9%	3,1%	4,9%	1,6%	6,4%	10,7%	5,8%	5,2%	5,7%	3,2%	
451	-21,3%	11,2%	6,7%	-3,6%	1,7%	7,7%	-1,4%	4,7%	9,3%	6,0%	7,2%	12,5%	5,8%	
452	0,2%	-13,8%	6,1%	-5,3%	2,0%	-5,4%	-16,3%	3,4%	7,9%	-1,2%	-4,1%	-5,9%	-9,8%	
453	-17,3%	33,5%	12,8%	-4,7%	8,7%	-1,5%	26,9%	13,5%	17,6%	7,2%	1,8%	-12,1%	-2,2%	
454	-22,0%	-6,7%	-8,6%	-0,1%	1,7%	-4,3%	-35,4%	-6,9%	-0,4%	6,6%	-17,2%	-6,1%	7,6%	
46	-12,1%	16,5%	12,0%	3,7%	-0,8%	0,8%	18,9%	-0,8%	-0,6%	0,4%	-0,7%	2,3%	1,3%	
461	-14,2%	15,9%	23,8%	-1,1%	-2,1%	-15,5%	0,7%	-4,1%	-6,0%	-21,1%	-15,9%	-13,1%	-11,3%	
462	-11,0%	3,1%	4,2%	3,7%	5,1%	-2,0%	2,2%	1,6%	-0,4%	0,2%	-0,8%	-2,0%	-5,5%	
463	-1,7%	8,2%	4,9%	3,7%	5,7%	0,7%	23,2%	6,3%	5,0%	3,0%	2,7%	0,4%	-2,8%	
464	4,0%	7,3%	5,1%	1,7%	-3,2%	3,6%	19,6%	-3,0%	-4,8%	-1,7%	-0,6%	3,7%	13,1%	
465	-18,5%	9,1%	-7,2%	-7,7%	-4,0%	-0,7%	-27,4%	-3,9%	-1,4%	-0,5%	-4,2%	0,8%	0,9%	
466	-17,8%	12,0%	14,6%	0,0%	-1,7%	4,2%	8,0%	1,8%	2,8%	8,6%	2,8%	1,0%	4,5%	
467	-23,8%	33,2%	19,9%	7,7%	-1,1%	0,2%	29,9%	-1,7%	0,2%	1,5%	-1,1%	3,7%	-3,0%	
469	-6,8%	-24,3%	-3,4%	-28,1%	-2,4%	28,5%	-38,6%	9,1%	1,1%	33,7%	39,2%	25,9%	16,9%	
47	1,7%	6,7%	3,0%	2,4%	1,4%	1,4%	17,6%	2,8%	2,1%	1,5%	1,6%	0,4%	2,2%	
471	5,2%	8,1%	1,1%	4,7%	2,4%	3,5%	27,7%	4,3%	3,4%	2,1%	4,3%	0,9%	6,6%	
472	-0,3%	4,8%	3,0%	2,5%	1,8%	-1,2%	11,0%	1,5%	1,9%	1,1%	-0,9%	-3,0%	-1,7%	
473	-11,9%	20,3%	4,4%	0,1%	1,4%	6,9%	20,1%	4,6%	9,0%	12,5%	14,7%	6,2%	-4,1%	
474	-6,7%	-4,5%	-0,4%	-6,8%	-1,8%	3,7%	-15,7%	0,0%	3,7%	5,0%	4,3%	1,2%	4,4%	
475	2,1%	4,5%	3,8%	1,4%	-1,7%	-0,4%	10,0%	2,3%	-4,2%	4,0%	-2,3%	-4,4%	1,3%	
476	-2,8%	1,9%	0,0%	-6,2%	-3,9%	-2,3%	-12,7%	-2,2%	-5,4%	-3,8%	1,5%	-4,2%	-2,6%	
477	-3,7%	4,5%	5,2%	0,1%	1,7%	1,2%	9,1%	2,7%	3,0%	1,6%	-0,2%	2,6%	0,9%	
478	3,9%	4,2%	2,9%	2,6%	1,1%	4,7%	21,0%	2,5%	5,8%	11,2%	4,5%	1,8%	2,9%	
479	82,9%	12,1%	10,3%	15,0%	4,6%	-16,6%	127,0%	-4,6%	-1,3%	-24,5%	-21,3%	-3,4%	-14,6%	

Bron: AD Statistiek - Statistics Belgium, voorlopige gegevens

Tabel 5-3: Nomenclatuur

Nomenclatuur	
45 Groot- en detailhandel in en reparatie van auto's en motorfietsen	45.1 Handel in auto's
	45.2 Onderhoud en reparatie van auto's
	45.3 Handel in delen en toebehoren van auto's
	45.4 Handel in en onderhoud en reparatie van motorfietsen en delen en toebehoren van motorfietsen
46 Groothandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen	46.1 Handelsbemiddeling
	46.2 Groothandel in landbouwproducten en levende dieren
	46.3 Groothandel in voedings- en genotmiddelen
	46.4 Groothandel in consumentenartikelen
	46.5 Groothandel in informatie- en communicatieapparatuur
	46.6 Groothandel in andere machines en werktuigen en toebehoren
	46.7 Overige gespecialiseerde groothandel
	46.9 Niet-gespecialiseerde groothandel
47 Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen	47.1 Detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels
	47.2 Detailhandel in voedings- en genotmiddelen in gespecialiseerde winkels
	47.3 Detailhandel in motorbrandstoffen in gespecialiseerde winkels
	47.4 Detailhandel in ICT-apparatuur in gespecialiseerde winkels
	47.5 Detailhandel in andere consumentenartikelen in gespecialiseerde winkels
	47.6 Detailhandel in cultuur- en recreatieartikelen in gespecialiseerde winkels
	47.7 Detailhandel in andere artikelen in gespecialiseerde winkels
	47.8 Markt- en straathandel
	47.9 Detailhandel, niet in winkels en exclusief markt- en straathandel

Bron: Eurostat